

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XIX.

marec 1982

št. 3

Dobro gospodarjenje - poslovni uspeh

Poročilo o poslovanju gozdnega gospodarstva Novo mesto v obdobju od 1. 1. 1981 do 31. 12. 1981

Več lesa za industrijo

Leta 1981 smo nadaljevali s politiko ustalitve gospodarstva. Naša družba se je srečevala z največjimi težavami na področju ekonomskih odnosov s tujino. Pri uvozu reprodukcijskega materiala so bile na vseh področjih številne težave. Gozdarstvo je panoga, ki proizvaja surovine, zato ni velik uvoznik reprodukcijskega materiala. Največ uvažamo rezervne dele za redno vzdrževanje opreme. To nam je uspelo, tako da ni bilo zastojev v proizvodnji. Da bi zmanjšali primanjkljaj z inozemstvom je bilo gozdarstvu v letu 1981 naloženo povečati sečnjo in odkup lesa v količini, ki je bila v

srednjeročnem načrtu predvidena šele za leto 1983. Poleg povečane sečnje smo dobili tudi nalogo graditi gozdne ceste ter sekati in spravljati les v brkinskih gozdovih. V letu 1981 je bila zelo huda zima, kar je vplivalo na proizvodnjo vse do zadnjega trimesečja, ko je delo steklo neovirano. Tako smo v letu 1981 v družbenih gozdovih posekali 138.190 m³ lesa, kar je za 3 odstotke več kot leto prej. Iz zasebnega sektorja smo v letu 1981 odkupili 54.569 m³ lesa, kar je za 15 odstotkov več. Povečana proizvodnja za 11 odstotkov, večja učinkovitost ter višje prodajne cene, vse to je prineslo dober gospodarski uspeh.

Znaten porast cen

Leta 1981 je bil povprečni porast cen v trgovini na drobno od leta 1953 največji in sicer 45 odstotkov v primerjavi z letom

1980. To pomeni, da je tudi naš finančni uspeh v dobri meri sed. inflacije. Lani je pri TOZD Transport in gradnje začel delovati združen avtopark, kar nam otežkoča dobro primerjavo finančnih izidov z izidi v predhodnem letu. Drugih večjih sprememb ni bilo, tako da je primerjava vendarle možna. Od sprememb v finančnih predpisih naj omenim le financiranje nadomestila za prehrano za delavce v materialni proizvodnji.

Regres za prehrano smo plačevali od leta 1980 v celoti iz sklada skupne porabe, medtem ko smo v letu 1981 financirali iz sklada skupne porabe samo nadomestilo za prehrano neproizvodnih delavcev, za proizvodne delavce pa iz materialnih stroškov.

Na tem mestu bom obrazložil samo poslovni uspeh delovne

organizacije, ker bi opisovanje po posameznih tozdih in tokih zavzelo preveč prostora.

Celotni dohodek večji za devetinpetdeset odstotkov

Celotni prihodek DO je znašal 757 milijonov din, kar je za 59 odstotkov več kot v preteklem letu in za 9 odstotkov več, kot je bilo načrtovano. Celotni prihodek predstavljajo plačani ali z listinami za zavarovanje plačil zavarovani prodani izdelki ali storitve in drugi prihodki, določeni z zakonom. Zaradi splošnih gospodarskih težav so bili naši kupci večkrat nelikvidni, vendar so bile naše terjatve ob koncu leta povečini plačane, tako da je neplačane prodaje v zaključnem računu ostalo za 2.874.077 din.

Materialnih stroškov smo imeli 309 milijonov din, kar je za 78 odstotkov več kot v letu 1980 in za 1 odstotek manj od načrta. Na tako visok porast materialnih stroškov so najbolj vplivali transportni stroški, ki so z združitvijo avtoparka posebej izkazani, medtem ko teh stroškov prej nismo posebej izkazovali. Bili so vračunani v stroških za popravila in za gorivo. Razen prevoznih stroškov so na tak porast vplivali tudi povečani stroški odkupa v preteklem letu. Tudi dražja popravila in rezervni deli so prispevali svoj delež k hitremu naraščanju materialnih stroškov.

V bodoče bomo zbrali več amortizacije

Amortizacije smo zbrali 18 milijonov, kar je za 33 odstotkov več kot leta 1980 in 13 odstotkov več kot po načrtu. Konec leta 1981 je bil sprejet nov zakon o amortizaciji osnovnih sredstev. Po tem zakonu bodo amortizacijske stopnje in s tem tudi zneski obračunane amortizacije znatno višji od dosedanjih. V naši delovni organizaciji bodo nove amortizacijske (Nadaljevanje na 26. str.)

NAGRADNA FOTOGRAFIJA

Tretja nagradna fotografija ni ostala skrivnost. Oglasili so se štirje bralci Dolenjskega gozdarja, trije s pravilnim odgovorom. Fotografija predstavlja jelov sesto ob cesti Ruperč vrh - Petane. Tako so odgovorili Franc Šmajdek, delovodja v tozdu Transport in gradnje, Janez Jereb, revirni vodja v tozdu Gozdarstvo Novo mesto in upokojenec iz tozda Transport in gradnje Branko Muhič iz Malega Podljudna.

Izžreban je bil Branko Muhič, ki bo prejel knjigo Božidar Jakac in Dolenjska.

Objavljamo novo fotografijo. Če boste ugotovili točno mesto, kjer je bila fotografija posneta, sporočite to v zaprti kuverti na GG Novo mesto, Gubčeva 15, in označite kuvertu z „Za Dolenjskega gozdarja“.

Osebnih dohodki v skladu z družbenimi dogovori

stopnje prinesle za okrog 42 odstotkov več amortizacije. Poleg višjih amortizacijskih stopenj vplivajo na amortizacijo v veliki meri tudi revalorizacijske stopnje, ki povečujejo nabavno vrednost osnovnih sredstev. V letu 1981 so znašali revalorizacijski količniki od 30 – 40 odstotkov, kar bo povečalo osnovo za letošnji obračun amortizacije.

Dohodek dobimo, ko od celotnega prihodka odštejemo materialne stroške in amortizacijo.

Leta 1981 je znašal dosežen dohodek 429 milijonov din, kar je za 49 odstotkov več kot v letu prej in 16 odstotkov več kot po načrtu. Zadnja tri leta je pri razporeditvi celotnega prihodka dohodek zelo važen element, saj je od dohodka, v skladu z družbenim dogovorom o razporeditvi dohodka in osebnih dohodkov, odvisno tudi izplačilo osebnih dohodkov. Višina dohodka namreč po družbenem dogovoru določa zgornjo

mejo, do katere se lahko obračunavajo osebni dohodki. Tako je obvezno zaostajanje osebnih dohodkov za gibanjem dohodka. V letu 1981 je to zaostajanje znašalo poprečno 5 odstotkov. Ker so se leta 1981 spremenili predpisi o splošni in skupni porabi smo morali za okrog 5 odstotkov popraviti osebne dohodke iz leta 1980, ki služijo kot osnova za primerjavo z osebnimi dohodki doseženimi v letu 1981. Nekatere pripevke smo leta 1981 plačali iz dohodka, prej pa iz osebnih dohodkov. Na podlagi izračuna nam je ostalo za izplačilo po

zaključnem računu še 26,5 odstotka mesečne plače. S tem izplačilom bomo dosegli zgornjo mejo, ki nam jo omogoča omenjeni družbeni dogovor. Sicer pa so poprečni neto osebni dohodki v letu 1981 narasli za okrog 35 odstotkov. Za bruto osebne dohodke smo namenili 154 milijonov din, kar je za 32 odstotkov več kot leta 1980 in za 11 odstotkov več kot je bilo načrtovano.

Obveznosti iz dohodka znašajo 166 milijonov din, kar je za 71 oziroma 81 odstotkov več kot prejšnje leto. Zakonske obveznosti so se povečale zaradi

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO V OBDOBJU OD
1.1. do 31.12.1981 V PRIMERJAVI Z ISTIM OBDOBJEM PRETEKLEGA LETA IN PLANOM ZA LETO 1981

Zap. št.	Elementi	Doseženo od 1.1.-31.12.80.	Plan 1981	Doseženo od 1.1.-31.12.81.	Indeks	
					do.81/80	do.81/pl
1.	Celotni prihodek	475.717.991,45	697.563.176,00	756.946.032,60	159	109
2.	Materialni stroški	173.753.715,64	312.488.688,00	309.530.757,19	178	99
3.	Amortizacija	13.456.153,85	15.804.506,00	17.939.721,00	133	113
4.	Dohodek /1-2-3/	288.508.121,96	369.269.982,00	429.480.574,41	149	116
5.	Obveznosti iz dohodka	97.166.378,30	142.552.724,00	166.118.367,00	171	81
6.	Čisti dohodek /4-5/	191.341.743,66	226.717.258,00	263.362.207,41	138	116
7.	Za osebne dohodke	116.842.980,30	139.302.860,00	154.277.723,45	132	111
8.	Za sklade skupaj /6 7 ali 10 9+10+11+12/	74.498.763,36	87.414.398,00	109.084.483,96	146	125
9.	Za poslovni sklad	46.321.987,33	58.822.019,00	75.724.488,89	163	129
10.	Za rezervni sklad	6.819.059,70	8.717.150,00	10.148.983,85	149	116
11.	Za sklad skupne porabe-prosti del	13.245.278,05	7.663.630,00	12.015.083,92	091	157
12.	Za sklad skupne porabe- stan.del	8.112.438,28	12.211.599,00	11.195.927,30	138	92
13.	Povprečno štev. zaposlenih	682	738	730	108	99
14.	Povprečni neto OD	9.724,00	11.030,00	12.926	133	117
15.	Izpl.sred.skup.porabe-prosti del	8.160.328,90		8.659.138,00	106	

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO OD 1.1.1981 DO 31.12.1981

Zap. št.	Elementi	Skupaj GG	TOZD Novo mesto	TOZD Straža	TOZD Podturn	TOZD Črmošnjice	TOZD Črnomelj
1.	Celotni prihodek	756.946.052,60	93.331.897,80	98.719.104,76	112.535.136,21	67.636.508,00	62.936.869,47
2.	Materialni stroški	309.530.757,19	32.648.331,75	26.692.598,80	23.287.218,41	19.077.273,19	18.341.457,25
3.	Amortizacija	17.934.721,00	2.606.908,00	2.150.229,00	2.311.892,00	2.182.031,00	1.834.154,00
4.	Dohodek (1-2-3)	429.480.574,41	58.076.658,05	69.876.276,96	86.936.025,80	46.377.203,81	42.711.258,22
5.	Obveznosti iz dohodka	166.118.367,00	20.459.794,50	23.164.621,30	40.007.167,85	20.183.003,95	14.243.966,50
6.	Čisti doh. (4-5)	263.362.207,41	37.616.863,55	46.711.655,66	46.928.857,95	26.194.199,86	28.467.291,72
7.	Za osebne doh.	154.277.723,45	20.611.217,15	20.834.354,80	20.071.531,55	15.758.566,80	18.506.645,85
8.	Za sklade (skupaj) (6-7)	109.084.483,96	17.005.646,40	25.877.300,86	26.857.326,40	10.435.633,06	9.960.645,87
9.	Za rez.skl.2,5 % cd dohodka	10.148.983,85	1.451.916,45	1.746.906,90	2.173.400,65	1.159.430,10	1.067.781,45
10.	Za skl.skup.por.(skup.) od tega stanov.del med letom	23.211.011,22	3.173.612,70	3.055.365,70	3.077.272,30	2.193.469,95	2.608.227,70
	- od tega stanov.del med letom	6.995.527,30	990.909,25	985.474,00	975.281,00	647.266,80	740.389,50
	- stanov.d.po ZR	4.190.400,00	556.800,00	546.800,00	541.200,00	410.000,00	481.600,00
	- regr.za prehr.800 din na zaposl.	1.056.000,00	57.600,00	57.600,00	48.000,00	57.600,00	57.600,00
	- regr.za l.dop.5.000 din na zaposl.	3.680.000,00	550.000,00	495.000,00	505.000,00	375.000,00	465.000,00
	- za druž.sluzbe	1.363.167,19	208.303,45	227.991,70	250.291,30	141.103,15	165.638,20
	- prosti d.skl.skup.por. 7500 din na zaposl.	5.925.916,73	810.000,00	742.500,00	757.500,00	562.500,00	697.500,00
11.	Za posl.skl.(skupaj)	75.724.488,89	12.380.117,25	21.075.028,26	21.606.653,45	7.082.733,01	6.284.636,72
	- od tega pos.za ner.	2.235.483,80	408.639,30	639.125,15	698.001,15	103.994,60	74.947,50
	- združ.za ceste	3.595.344,40	590.095,95	897.942,35	931.949,20	362.116,45	345.634,40
	- združ.za luke	953.232,50	156.451,95	238.071,15	247.087,40	96.007,80	91.637,95
	- združ.za elektrog.	2.186.218,05	358.819,15	546.011,05	566.689,60	220.191,85	210.169,60
	- za nafto in plin	1.937.548,70	318.005,60	483.905,50	502.232,00	195.146,35	186.264,10
	- za železnice	2.206.940,55	362.220,25	551.186,50	572.061,05	222.279,00	212.161,75
	Za druga zdr.	945.602,10	148.083,35	178.242,90	221.672,60	118.225,40	108.875,95
	Del posl.skl.,ki ost.						
	TOZD	61.664.118,79	10.037.801,70	17.540.543,66	17.866.960,45	5.764.771,56	5.054.945,47

Zap. št.	Elementi	TOZD Gračnje	TOZD Vrtnarstvo	TOK Novo mesto	TOK Črnomelj	TOK Trebnje	DSSS
1.	Celotni prihodek	64.462.970,38	24.501.209,15	96.583.178,25	67.422.730,50	36.047.168,85	32.769.279,23
2.	Materialni stroški	36.543.844,39	12.448.718,80	66.949.127,15	46.492.094,40	18.757.382,35	8.292.710,70
3.	Amortizacija	4.521.338,00	318.783,00	205.804,00	339.051,00	459.182,00	955.349,00
4.	Dohodek (1-2-3)	23.397.787,99	11.733.707,35	29.428.247,10	20.591.585,10	16.830.604,50	23.521.219,53
5.	Obveznosti iz doh.	7.917.939,75	2.837.352,80	15.260.033,45	10.830.160,35	6.789.753,50	4.424.573,05
6.	Čisti doh. (4-5)	15.479.848,24	8.896.354,55	14.168.213,65	9.761.424,75	10.040.851,00	19.096.646,48
7.	Za oseb. doh.	13.894.732,55	6.829.177,25	10.335.847,70	6.597.488,05	5.628.652,05	15.209.509,70
8.	Za skl. (skup) (6-7)	1.585.115,69	2.067.177,30	3.832.365,95	3.163.936,70	4.412.198,95	3.887.136,78
9.	Za rez. skl. 2,5 % od doh.	584.944,70	293.342,70	735.706,20	514.789,60	420.765,10	-
10.	Za skl. skup. por. (skup.) od tega stan. d. med letom -stanov. del po ZR -regr. za prehr. 800 din na zaposl. -regr. za let. d. 5.000 din na zaposl. -za druž. službe -prosti d. skl. skup. por. 7500 din na zaposl.	1.000.170,99 640.760,20 - 67.200,00 275.000,00 17.210,79 -	980.678,10 312.227,95 173.200,00 38.400,00 160.000,00 56.850,15 240.000,00	1.474.709,20 480.454,00 267.200,00 38.400,00 240.000,00 88.655,20 360.000,00	968.399,90 261.486,55 170.000,00 28.800,00 180.000,00 58.113,35 270.000,00	791.967,90 249.322,15 148.800,00 28.800,00 135.000,00 27.545,75 202.500,00	3.887.136,78 711.455,90 894.800,00 576.000,00 300.000,00 121.464,15 1.283.416,73
11.	Za posl. skl. (skupaj) -od tega pos. za ner. -združ. za ceste -združ. za luke -združ. za elektrogosp. -za nafto in plin -za železnice Za druga združ. Del posl. skl., ki ost. TOZD	- - - - - - - -	240.000,00 793.156,50 109.964,90 71.731,05 19.018,00 43.617,45 38.656,20 44.030,90 -	360.000,00 1.621.950,55 54.601,60 132.983,10 35.257,75 80.862,90 59.165,25 81.629,40 75.097,25	270.000,00 1.680.747,20 - 109.788,60 29.108,25 66.759,05 71.665,25 67.391,85 52.477,60	202.500,00 3.199.465,95 146.209,60 153.103,30 40.592,25 93.097,40 82.508,10 93.979,85 42.927,05	- - - - - - - -

izračuna dela dohodka zaradi različnih proizvodnih in naravnih razmer, kar znaša leta 1981 dobrih 17 milijonov din, leta 1981 pa ta obveznost ni bila obračunana.

Vplačila v skladu — Močno povečan poslovni sklad

Čistega dohodka smo prigospodarili 263 milijonov dinarjev, kar pomeni povečanje za 38 odstotkov in 16 odstotkov več kot po načrtu. Čisti dohodek je namenjen za izplačilo osebnih dohodkov, o katerih smo že govorili in za formiranje skladov. Tako moramo v delovni organizaciji zbirati denar za rezervni sklad, poslovni sklad in za sklad skupne porabe. Rezervni sklad služi za pokrivanje morebitnih izgub. Denarne rezerve lahko uporabimo med letom tudi za obratna sredstva. V rezervni sklad izločamo v skladu z zakonom 2,5 odstotka od doseženega dohodka. Iz tega sklada v določenih deležih plačujemo denar v občinske sklade skupnih rezerv in republiški sklad skupnih rezerv. Iz teh skladov se s sanacijskimi krediti pokrivajo izgube, ki jih ni mogoče kriti z lastnim rezervnim skladom. Za rezervni sklad smo namenili 10 milijonov din, kar je za 49 odstotkov več kot leta 1980 in za 16 odstotkov več kot po načrtu. Sklad skupne porabe se deli na dva dela: na splošni ali prosti del in na stanovanjski del sklada skupne porabe. Poraba prostega dela sklada skupne porabe je po družbenem dogovoru omejena glede na preteklo leto. Letos je dovoljeno porabiti največ za 20 odstotkov več kot prejšnje leto. V prejšnjih letih se je iz teh sredstev financiral tudi regres za

prehrano, zato smo leta 1981 v sklad skupne porabe namenili nekaj manj denarja kot prejšnje leto. Tako smo izločili za prosti del sklada skupne porabe 12 milijonov, kar je za 9 odstotkov manj kot leta 1980, vendar za 57 odstotkov več kot smo načrtovali. Za stanovanjski sklad smo namenili 11 milijonov (38 in 92 odstotkov več). Poslovni sklad po zaključnem računu znaša 76 milijonov din (povečanje za 63 in 29 odstotkov). V poslovni sklad so vračunana tudi sredstva za financiranje sisov materialne proizvodnje in za kreditiranje hitrejšega razvoja nerazvitih. V te namene smo vplačali okrog 15 milijonov din, tako da nam za lastni poslovni sklad ostane okrog 60 milijonov din.

Uspeh ne samo zaradi povečanja cen temveč tudi zaradi povečane proizvodnje

Poslovanje je bilo uspešno. V dobri meri je rezultat inflacije, pri tem pa ne smemo podcenjevati povečanja in izboljšanja proizvodnje v preteklem letu.

Pri investicijskih vlaganjih smo leta 1981 dosegli pomemben napredek. Dokončali smo našo največjo investicijo v preteklem letu, vrtnarijo ob Težki vodi za TOZD Vrtnarstvo in hortikulturo, zgradili več gozdnih cest kot v prejšnjih letih in nabavili precej tehnične opreme. Za investicijska vlaganja smo porabili okrog 60 milijonov din in to predvsem iz lastnih sredstev. Bančni kredit smo dobili le za TOZD Vrtnarstvo (za novo vrtnarijo). Nekaj

smo dobili tudi blagovnega kredita pri nabavi opreme. Za gozdnogojitvena dela smo porabili 79 milijonov din. Največ denarja za ta namen smo zbrali

sami iz biološke amortizacije, manjši del pa so prispevali uporabniki lesa in republiška SIS za gozdarstvo.

MILKA DRAGIŠIČ

TOZD Gozdarstvo Novo mesto

Kar šestnajst kilometrov novih gozdnih vlak!

Poslovno leto 1981 je naša TO zaključila uspešno, tako po fizičnih kot po finančnih kazalcih. Zastavljeni načrt smo uresničili in s tem dosegli tudi ugoden finančni izid.

Celotni prihodek je znašal 93.331.897 din, kar je za 109 odstotkov letnega plana, oziroma 159 odstotkov v primerjavi z letom 1980.

V preteklem letu nas je bilo zaposlenih 108, kar je za 98 odstotkov od načrtovanega. Povprečni OD je znašal 12.134 din.

1. Pridobivanje lesa:

Načrt sečnje smo uresničili stoodstotno. Posekali in izdelali smo 22.960 m³ lesa, od tega 3.902 m³ iglavcev in 19.058 listavcev. V maloprodaji je bilo pri panju oddano 1.552 m³ sečnih odpadkov.

Pri sečnji smo dosegli naslednje učinke na dan:

— pri iglavcih	4,46 m ³
— pri listavcih	10 m ³ ali 34,78 dreves
— pri drveh	5,16 prm

Z lastnimi traktorji smo izvlekli 12.808 m³ lesa, od tega 2.205 m³ iglavcev in 10.603 m³ listavcev, z najetima zgibnikoma iz GG Tolmin in TOZD Gozdarstvo Straža pa 2.490 m³. Z vozniki in nosači smo spravili 8.033 m³ lesa in sicer

1.694 m³ iglavcev, 1.824 m³ listavcev ter 4.516 prm drv. V Italijo in Nemčijo smo izvozili 768 m³ hlobovine listavcev, 1.172 m³ bukovega jamskega lesa ter 513 m³ goli. Domačim kupcem smo prodali 14.443 m³ hlobovine in goli listavcev ter 443 m³ iglavcev. Novolesu smo prodali 4.991 m³ bukove hlobovine.

2. Gojitvena dela:

Opravili smo tudi večino po načrtu predvidenih gozdnogojitvenih del. Pomagali so nam šolarji in pripadniki JLA ter pogodbeni delavci. Od številnih in raznovrstnih gozdnogojitvenih del omenjamo le najpomembnejša:

-- osnovanje nasadov 5 ha
-- osnovno pogozdovanje 5,89 ha

— obzetje 214 ha
— čiščenje 225 ha
— redčenje 250 ha

3. Žaga Poganci:

Razžagali smo 873 m³ lesa več kot prejšnje leto!

(Nadaljevanje na 28. str.)

Na žagi smo v letu 1981 razžagali skupaj 7.477 m³, od tega 6.399 m³ lesa iglavcev iz družbenih gozdov ter 1.077 m³ zasebne hlodovine, kar je 873 m³ več kot v prejšnjem letu. Za razrez smo porabili 3.414 obratovnih ur. Lastne hlodovine iglavcev smo razrezali 2.357 m³, od TOZD Gozdarstvo Podturn smo dobili 3.824 m³ in od TOK Gozdarstvo Novo mesto 281 m³.

Na skladišču žage smo uredili in utrdili desno skladišča,

tako da bomo v prihodnje vso hlodovino uskladiščili na lastnem prostoru.

Poleg navedenih dejavnosti smo leta 1981 razširili omrežje gozdnih vlak. V lastni režiji smo zgradili 16,75 km vlak, od tega 12,98 km primarnih in 3,77 km sekundarnih. Stroški gradnje so znašali 1.119.211 din. Razširili smo tudi gozdno cesto Obračalnica-Palatina dolgo 850 m za 1,5 m, kar nas je stalo 509.818 din.

Poslovno poročilo zajema le osnovne značilnosti poslovanja naše tozd v letu 1981.

VLADO PAVEC, dipl. ing.

TOZD Gozdarstvo Straža

Povzetek zapisnika z zbora delavcev

Dnevni red:

1. razprava in sklepanje o uspešnosti gospodarjenja v letu 1981,
2. sprejem načrta za leto 1982,
3. volitve v samoupravne organe in družbenopolitične skupnosti,
4. razno.

Pod prvo točko smo obravnavali poročilo o finančnih kazalcih poslovanja v letu 1981. Iz poročila je razvidno, da smo zelo uspešno gospodarili, saj je bil celotni prihodek za 40 odstotkov večji kot leta 1980, enako tudi dohodek. Za OD smo porabili 24 odstotkov več, povprečni osebni dohodki delavca na TOZD pa je bil 12.679 din.

Na ugoden rezultat so poleg večje učinkovitosti vplivale tudi cene, ki so se v letu 1981 močno povečale.

Seznanjeni smo se tudi z obračunom drugih tozdov in z njihovimi osebnimi dohodki, z nekaterimi obveznostmi OZD, ki se krijejo iz dohodka in čistega dohodka ter s prispevki za gradnjo centra za usmerjeno izobraževanje.

V razpravi so se delavci največ zanimali za delitev osebnih dohodkov po zaključnem računu, za OD na posameznih tozd in za vzroke, ki so vplivali na slabši rezultat nekaterih tozdov.

Po končani razpravi je zbor potrdil zaključni račun TOZD Gozdarstvo Straža in delitev sredstev za OD v višini 26,5 odstotka.

O uresničitvi načrtovanih del tozd je poročal Karel Turk, za posamezne revirne vodje. Načrt smo izpolnili 100 odstotno. Posekali smo 26.000 m³ lesa, povprečno preseganje normativa v sečnji je bilo 22 odstotno. Iz poročil je razvidno, da so najbolj učinkoviti delavci v revirju Soteska.

V naslednji točki nas je pomočnik vodje seznanil z načrtom poslovanja za leto 1982. Letos bomo posekali 27.000 m³, celotni prihodek naj bi bil za 20 odstotkov večji kot lani, dohodek za 16 in OD za 17 odstotkov.

V presojo smo dobili tudi predlog načrta investicij v letu 1982.

Zbor delavcev je soglasno potrdil plan poslovanja za leto 1982.

Seznanjeni smo bili tudi z volitvami v sise in v družbenopolitične skupnosti v marcu in o volitvah v samoupravne organe tozda in referendumu, ki bo aprila 1982.

Pred koncem zbora so delavci postavili več vprašanj o delu in delovnih razmerah, o spremembi samoupravnih predpisov, o normah in OD, o uveljavljanju delovne dobe za pokojnino in o delu v Brkinih. Na vprašanja sta odgovarjala vodja TOZD in njegov pomočnik.

MARIJA TURK

NEENAKE RAZMERE

Kljub vsemu trudu in dobri organizaciji dela bo naš hribovski kmet še vedno zaostajal za ravninskim, saj so proizvodni stroški na enoto pridelka na hribovskih kmetijah za 30 do 40 odstotkov večji. Produktivnost dela je zaradi proizvodno-tehničnih značilnosti v ekstremnih primerih tudi do 100 odstotkov nižja, dohodek na hektar pa je zaradi manjšega pridelka, stroškov gradnje in vzdrževanja ter oddaljenosti manjši tudi za 50 odstotkov. Novi kmetijski davčni sistem naj bi tudi te razlike nekoliko ublažil.

TOZD Gozdarstvo Podturn

Kljub težavam z ustreznimi ukrepi do uspeha

Finančni in količinski kazalci gospodarjenja bodo za vse naše temeljne organizacije, kot je običaj, prikazani drugje, zato se bom pri oceni in razčlenitvi gospodarjenja za preteklo leto omejil na opis težav, s katerimi smo se ukvarjali, kako smo jih reševali in kateri so ukrepi, ki so po našem mnenju pripomogli k dobremu uspehu.

V začetku leta nam je del veliko preglavic sneg. Komaj smo ceste uspeli za silo spluziti je spet ponovno zapadel. To se je nekajkrat ponovilo. Sneg se je obdržal do konca aprila. Ni nam otežkočal samo sečnje, ampak je pokril in kasneje „cementiral“ v gozdu ležeči les. Tako je bil učinek traktorjev pri spravlju precej zmanjšan. Ko se zaradi visokih snežnih sten ob cesti ni dalo več orati, je pretila nevarnost, da bodo vsi delavci za daljši čas ostali doma, saj je bil onemogočen prevoz na delovno mesto.

Toda delo vseeno ni zastalo. Vsak voznik traktorja je dobil pomočnika, sekačem pa so pri sečnji pomagali cestarji, ki so odmetavali sneg okoli dreves, ki so bila odkazana za posek. Skupine sekačev smo premeščali tudi v nižje ležeče gozdove, kjer sneg ni bil preglobok.

Tako smo našim potrošnikom dobavili toliko lesa, da ni nobena žaga ali predelovalni obrat stal. Zaradi pogostnih okvar in dolgotrajnih popravil na zgibnem traktorju (vitla, menjalnik, diferencial) ter že prej omenjenih težav, so nam zaloge v gozdu konec polletja zelo narasle. Posebno težavno je bilo spravilo v odd. 61 v Rogu, kjer je edino možno spravilo sredstvo zgibni traktor.

Z ustreznimi ukrepi nam je uspelo premagati tudi te težave. Izbrali smo drugega mehanika za popraviljanje Timberjacka, traktoristi so začeli delati tudi v prostih sobotah, proti koncu leta pa smo nabavili še dva nova traktorja. Septembra smo za spravilo 2100 m³ lesa iz oddelka 61 najeli dva zgibna traktorja iz Varaždina in tako do konca leta zmanjšali zaloge v gozdu na 3846 m³.

Sposobni traktoristi — največ Furlan 5560 m³!

Na tozdu imamo zelo sposobne in uspešne traktoriste za spravilo s traktorji IMT. Povprečno so letno izvlekli po 4773 m³ vsak. Izmed četverice je bil najuspešnejši Martin Furlan s 560 m³. Težave pa so bile tudi zaradi pomanjkanja

novih motornih žag in rezervnih delov zanje.

Delavce smo opozorili, da naj še bolj pazijo na žage, našemu mehaniku Milanu pa je uspelo z zamenjavo delov z odpisanih motorov usposobiti marsikatero pokvarjeno.

V naši tozd je 25 invalidov III. kategorije, pretežno nekdanjih sekačev. Invalid je torej vsak četrti zaposleni. Pri čiščenju in pripravi tal z motorno krožno žago Husqvarno in lahko motoriko Stihl 0,20 AV smo zaposlili nekatere od teh invalidov. Tako smo razbremenili sekače.

Vedno več je bolniških izostankov. V naši stočlanski skupnosti izostane zaradi obolenosti 28 delavcev na mesec. V bolniški so vedno eni in isti ljudje. Izostankov je prav gotovo več tudi zato, ker je zdravstvo slabo organizirano in kontrola bolniških slaba, kar nekateri izkoriščajo. Upanje, da bo z zdravstvenim domom v Straži bolje, se ni uresničilo, ker nas tam zaradi pomanjkljive opremljenosti ne morejo sprejeti. Prepočasni delajo tudi razne zdravstvene komisije. Vse to nekateri izkoriščajo. Med ukrepi za boljše gospodarjenje bi morala biti v prvi vrsti prizadevanja za povečanje števila delovnih dni, zlasti z zmanjševanjem izostankov zaradi dejanske, predvsem pa namišljene obolenosti.

Za našo tozd je lep uspeh, da smo kljub vsem težavam uresničili načrtovana dela. Posekali in izdelali smo tako 38.961 m³ lesa, kar je 6 odstotkov več od načrtovanega. Vrh tega smo v Brkinih dodatno posekali še 515 m³ goli in 193 m³ drv.

Podatek, da smo načrt presegli tudi samo s stoenim delavcem namesto s stoštirimi, kot je bilo predvideno, pa kaže tudi na to, da smo bili primerno učinkoviti in da smo s pravnimi ukrepanjem uspešno premagali številne težave, ki so nas pri delu ovirale.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl.ing.

Drevesna kirurgija

Dragocenejša drevesa v parkih in vrtovih, ki so okužena z glivami, zdravijo tako, da rano z ostrim orodjem očistijo do zdravega tkiva in jo premažejo s katranom. V zadnjem času že imajo posebno orodje na motorni pogon. Strokovnjaki pa si niso edini, ali je bolje rano zapreti ali pa samo premazati z različnimi sredstvi za konzerviranje. Največkrat rane zapirajo s cementom, pomešanim s finim peskom, uretanom ali poliuretanom.

Nacrt je uresničen. — Pomagali so tudi šolarji in delavci drugih delovnih organizacij.

Leto 1981 smo začeli z 2.514 m³ lesa na zalogi v gozdu in na kamionski cesti, ter s približno 4.000 m³ po žledu polomljenega drevja iz novembra 1980. Morali smo tudi na sečnjo in spravilo v Brkine. Potrebno je bilo zaposliti nove delavce, ker je bil med letom povečan načrt sečnje.

Dela v drevesnici pri izkopu sadik smo organizirali s tekstilno šolo Beti, spomladansko pogodovanje s šolami iz Črnomlja in s šolo Beti, jesensko pa s šolami in delavci Iskre. Skoraj 60 odstotkov obzete so med počitnicami opravili dijaki in šolarji. Ker je pretilo, da ne bomo dosegli načrta sečenj in oddaje, smo v septembru in oktobru podaljšali delovni čas na vse sobote. S temi in z drugimi ukrepi pri organizaciji dela nam je uspelo izvršiti in deloma celo prekoračiti delovne obveznosti.

Posekali smo 21363 m³ lesa in s tem preseglji načrt za en odstotek. Direktni stroški za 1 m³ so znašali pri iglavcih 619 din, pri oblovin listavcev 673 din in pri drveh 768 din ter so do 13 odstotkov manjši od planiranih.

Norme v sečnji smo presegali pri iglavcih za devet odstotkov, pri listavcih za dvanajst in pri drveh za trinajst odstotkov. Storilnost v vsej proizvodnji je porasla za 15 odstotkov. Iz podatkov za pretekla leta je razvidno, da je v tozd Črnomelj storilnost rasla od leta 1977 do 1980 po devet odstotkov na leto. Nezaupanje med delavci zaradi normiranja po številu drevja se je pokazalo kot neutemeljeno, treba pa bo ponovno preizkusiti norme za drevje debelejše od dvanajste debelinske stopnje, kjer normativov, kot kažejo izkušnje, ni mogoče dosežati.

Pogozdili smo 45, obzete in ostale nege smo opravili na 300, redčenja pa na 111 ha. Tudi pri teh delih so stroški znatno manjši od načrtovanih, predvsem zaradi dobre organizacije dela.

Odpremno skladišče je oddalo 28.469 m³ lesa, od tega za tozd 15.823 m³ in za tok 12.641 m³. Direktni stroški po m³ znašajo 74 din. Pri spravilu s traktorji so stroški po m³ v poprečju 175 din.

Bolezni za 16 odstotkov več kot lani. Preveč!

Težjih poškodb pri delu nismo imeli, boleznin pa je bilo 2.737 dni, kar je za 16 odstotkov več kot preteklo leto. Petim delavcem je bila priznana invalidnost III. stopnje.

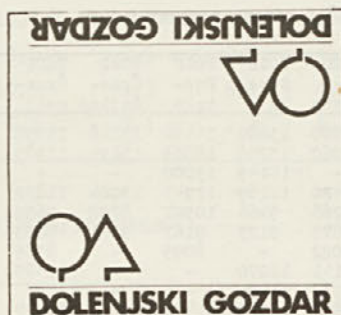
Za stanovanjska posojila je bilo delavcem razdeljenih 87 starih milijonov dinarjev, od tega 29 milijonov delavcem iz Bosne. V Semiču smo skupno z Iskro kupili eno dvosobno stanovanje. Ker po spremenjenem pravilniku delavci iz drugih republik zanje niso upravičeni, so le-ti močno negodovali. Ne glede na referendum bo treba ponovno preučiti pravilnik zaradi delavcev iz drugih republik, ki sedaj dejansko niso v enakopravnem položaju z ostalimi delavci v DO.

Finančni izid tozd gozdarstvo Črnomelj je zadovoljiv. V prvem trimesečju smo imeli še izgubo, med letom pa se je stanje popravilo. Celoten prihodek je v primeri s planom presežen za osem odstotkov, dohodek za 10, čisti dohodek za 15, osebni dohodki za 11 in skladi za 24 odstotkov. Tudi v primerjavi z letom 1980 je porast celotnega prihodka za 39, čiste ga dohodka za 26, osebnih dohodkov za 23 in skladov za 33 odstotkov. Podrobne številke so razvidne iz tabele. Z rezultatom smo zadovoljni, le ko se primerjamo z ostalimi tozdi opazimo, kako različen je dohodek na delavca. Pri tozdih, ki nimajo predelave lesa, je to odraz drevnih vrst in napadlih sortimentov. Na potrebno norma dnino zato v naši tozd dosega mo za polovico manjši dohodek kot pri uspešnejših tozdih. Zaradi izenačevanja pogojev gospodarjenja je bila v preteklem letu v tozd Črnomelj izračunana renta enaka kakor za leto 1982. Višina rente se izračuna le za pokrivanje nujnega dela stroškov, prodajna cena pa se ne upošteva. Nekatera gozdna gospodarstva izračunavajo celotni prihodek tako, da določijo poprečno prodajno ceno vseh lesnih sortimentov in jo priznavajo vsem tozdom. Tako se približajo izenačevanju razmer v gospodarjenju, ki jih v celoti seveda ne bo mogoče izenačiti. Opozoril sem na to vprašanje, ker tudi spremenjeni in dopolnjeni zakon o gozdovih, ki bo v kratkem sprejet, predvideva izenačevanje razmer

gospodarjenja v okviru gozdno-gospodarskih območij.

Na koncu ponavljam, da je bilo poslovanje v letu 1981 uspešno. Vse težave in ovire v proizvodnji, ki se pojavljajo vsak dan, smo uspešno sproti odpravljali. Tudi lani smo se ravnali po ustaljenem programu, ki smo ga sprejeli leto prej. Naloge, ki smo si jih zastavili takrat, bodo naša poglavitna skrb in dolžnost tudi letos. Delovni načrt je sprejet. Prepričani smo, da ga bomo z dobrim vodenjem, z zavzetostjo pri delu z medsebojnim razumevanjem uresničili prav tako kot lanskega.

TONE FABJAN

Ivan Fifolt še vedno vztraja v poklicu, ki naglo izumira. Težavna je vlaka lesa in dolg je delovni dan. Še pred dnem je treba napojiti in nakrmiti konja. Poleti začne delovni dan za voznika že ob treh — štirih zjutraj. (Foto F. Čibej).

V Avstriji so objavili podatke o poizkusnem vnašanju duglazije v sestoje smreke. Vnašanje je koristno, saj je n. pr. najdebelejša duglazija v šestdesetletnem sestoji vsebovala 6,5 m³ lesa, medtem ko so najdebelejše smreke dosegle le 2,7 m³. Podobne skušnje o uspevanju duglazije imamo tudi na območju našega gozdnega gospodarstva, v gospodarski enoti Brezova reber, kjer je duglazija, stara nekaj nad 60 let, prav tako po rasti močno prehitela smreko. Podrobneje je to proučil in opisal v svoji diplomski nalogi dipl. ing. Ciril Štrumbelj.

Duglazijo vzgajamo v naših drevesnicah tudi še sedaj in jo zelo po malem, posamič, vnašamo v smrekove nasade. Spričo lepih uspehov v preteklosti pa bi pričakovali več vneme za vnašanje duglazije tudi pri tistih TOZD, ki je doslej še niso sadili. Pet do deset odstotkov, 150 — 300 sadik duglazije, posamič primešane, ne predstavlja prevelikega stroška, čeprav so sadike nekoliko dražje, niti ne prevelikega tveganja zaradi občutljivosti duglazije na mraz prva leta po sadnji, saj si kasneje opomore, pa tudi če se ne bi, zaradi tega v nasadu ne bo znatne vrzeli.

Poprečni osebni dohodki v naši DO v letu 1981

Ko razpravljamo o rezultatih našega dela v minulem letu, je dobro vedeti, kako je bilo z osebnimi dohodki. V ta namen smo izdelali pregled poprečnih osebnih dohodkov izplačanih v letu 1981.

Zneski poprečnih osebnih dohodkov so izračunani iz dejanske vrednosti ure, pomnožene z 182 urami. To pomeni, da bi delavec dobil tak osebni dohodek za 182 urno delo. Dejansko izplačani osebni dohodki

pa so bili za nekatere delavce večji, ker so delali več ur, za druge pa manjši. Tako ima en voznik kamiona obračunanih 3.353 ur in je prejel 338.752 din. To je bila največja vsota izplačanega osebnega dohodka v prejšnjem letu v naši delovni organizaciji. Zanimiv je tudi podatek, da so vozniki imeli v poprečju obračunanih 2.711 ur in od tega 2.196 delovnih ur. Za to delo so poprečno mesečno prejeli 19.616 din osebnega dohodka. Tako so vozniki kamionov prednjačili v osebnih

dohodkih, saj so dosegli prvo, tretje in peto mesto, medtem ko je na drugem mestu direktor delovne organizacije in na četrtem mestu vodja razvojno-tehnične službe.

Razlike v osebnih dohodkih med tozdz za enaka področja dela so nastala iz dveh vzrokov: zaradi različnega preseganja normativov in posameznih tozdz zaradi različnosti del, ki jih delavci opravljajo. Kot primer naj navedemo, da so sekači v TOZD Gozdarstvo Novo mesto

delali v sečnji 57 odstotkov delovnega časa in 43 odstotkov na gojitvenih in drugih delih, v TOZD Straža so sekači delali v sečnji 74 odstotkov, v Podturnu 93 odstotkov, v Črmošnjicah 99 odstotkov in v Črnomlju 56 odstotkov.

Izplačani osebni dohodki so v manjšem medsebojnem razmerju kot so s pravilniki določeni. Dejanski osebni dohodki so v razmerju 1:3,46 po pravilniku pa je možno razmerje 1:4,50.

JOŽE LUKŠIČ

POPREČNI OSEBNI DOHODKI V LETU 1981 DOSEŽENI NA URO IN PRERAČUNANI NA 182 UR

Zap. št.	DELOVNO PODROČJE	TOZD Novo mesto	TOZD Straža	TOZD Podturn	TOZD Črmošnjice	TOZD Črnomelj	TOZD TG	TOZD VH	TOK Novo mesto	TOK Črno-melj	TOK Trebne	DSSS	Popreč. čin	Razmerje Dejan-Prav.	Dejan. vrtni red	
1.	Sečnja in izdel.lesa	12600	13609	14440	13118	11930	-	-	12108	-	11641	-	12880	1,70	2,31	21.
2.	Spravilo lesa z lah.trakt.	12060	13756	16893	13694	11989	-	-	12228	-	-	-	13898	1,84	2,39	17.
3.	Spravilo lesa s tež.trakt.	-	14149	13000	-	-	-	-	-	-	-	-	13574	1,80	2,38	19.
4.	Spravilo lesa s konji	12420	12189	12943	13004	11872	-	-	-	-	-	-	12513	1,66	2,15	23.
5.	Gozdnogojitv.dela	9268	9466	10501	8702	9692	-	-	9907	9149	11632	-	9383	1,24	1,66	33.
6.	Vzdržev. cest	9875	9123	9161	9371	8653	9595	-	-	-	-	-	9266	1,23	1,55	35.
7.	Dela v drevsnici	9022	-	8095	-	8386	-	-	-	-	-	-	8501	1,12	1,54	37.
8.	Dela na odprmi lesa	12141	12270	-	-	12485	-	-	-	-	10421	-	12000	1,59	1,68	25.
9.	Dela v predel.lesa	10572	13495	-	-	-	-	-	-	-	12457	-	11954	1,58	1,67	26.
10.	Kerjenje in odd.lesa k.o.	9398	11375	11472	10783	10427	-	-	-	-	-	-	10691	1,41	1,80	29.
11.	Vzdržev.in naprave vlak	11149	9989	9910	9304	9534	-	-	-	-	-	-	9977	1,32	1,73	32.
12.	Upravljanje kamionov	-	-	-	-	-	15950	10036	-	-	-	-	15419	2,04	2,44	10.
13.	Delavci pri grad.cest	-	-	-	-	-	10889	-	-	-	-	-	10889	1,44	1,61	31.
14.	Strojniki gradb.mehaniz.	-	-	-	-	-	12011	-	-	-	-	-	12011	1,59	2,09	24.
15.	Minerji	-	10714	11124	11213	10557	11524	-	-	-	-	-	11026	1,46	2,13	30.
16.	Odd.lesa na odpr.skl.	12144	13757	-	-	12369	-	-	14342	-	12746	-	13131	1,74	1,94	20.
17.	Del.na hortikulturi	-	-	-	-	-	-	9027	-	-	-	-	9027	1,19	-	36.
18.	Dela v vrtinarstvu	-	-	-	-	-	-	9316	-	-	-	-	9316	1,23	-	34.
19.	Vođenje del v vrtnar.	-	-	-	-	-	-	11802	-	-	-	-	11802	1,56	-	27.
20.	Čiščenje posl.pronstor.	6752	7794	8460	7196	-	-	-	-	-	-	7575	7555	1	1	38.
21.	Revirni vodje	16766	16727	17710	15125	17591	-	-	16960	16263	15900	-	16583	2,19	2,74	9.
22.	Delovodje	-	13741	14614	14118	14588	17688	12626	17278	14381	-	-	13949	1,75	2,22	16.
23.	Vodje TO	23727	23671	22439	22252	24964	22976	21324	22739	23210	18695	-	22504	2,99	3,90	2.
24.	Pomoč.vod. TO	21240	21030	19475	21282	21985	19764	21058	19594	18660	-	-	20545	2,72	3,42	4.
25.	Projektiranje	-	-	-	-	-	17514	15124	-	-	-	-	19501	1,73	2,30	7.
26.	Taksator ing.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18272	2,12	-	5.
27.	Taksator teh.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15275	1,82	-	11.
28.	Geometer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14395	1,90	-	13.
29.	Obratov.knjigov.	15224	14307	14698	14307	14516	15551	-	13595	15072	14674	-	14655	1,94	2,54	12.
30.	Blagajniki	14553	14611	14201	14562	14193	13866	12055	14174	12692	13289	-	13295	1,70	-	19.
31.	Administ.delavci	10876	12446	11823	12457	10110	12309	-	12296	11425	-	-	10870	1,24	-	20.
32.	Finančni knjigovodje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14216	1,68	-	14.
33.	Ostali knjigovodje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12660	1,40	-	22.
34.	Vodje služb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22333	2,96	-	3.
35.	Drugi strok.delavci	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17449	2,31	-	6.
36.	Vodje odpr. skladišč	16855	17451	-	-	17320	-	-	-	-	-	-	17208	2,28	2,70	8.
37.	Upravlj. Volvo	11700	16313	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14006	1,85	2,12	15.
38.	Direktor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26190	3,46	4,50	1.
Poprečje TO:		12247	12808	12697	12122	12080	14289	10852	13802	12157	12602	15612	12849	1,70	-	-

Ne puščaj smeti v gozdu, odnesi jih domov v smetnjak

Lepa, zdrava, debela smrekova debela so pripravljena za spravilo na cesto pri Ruperč vrhu. Vreme za delo je ugodno in, če bo tako še trajalo, bo letos lesna industrija dobro založena. (Foto: J. P.)

V Franciji je okrog šest milijonov hektarov nizkih gozdov ali štirideset odstotkov vseh gozdov. Proizvodnost nizkih gozdov ocenjujejo na 3,5 m³ na hektar, od tega samo 0,5 m³ tehničnega lesa. Visoki gozdovi iglavcev dajejo 10 m³/ha letno in od tega 7 m³ tehničnega lesa. Odločili so se za pospešeno premeno nizkih v visoke gozdove.

●●●

Za eno, iz nafte pridobljeno kalorijo (gnojila, pogon strojev) se doseže pri mleku 0,30, pri mesu 0,20 in pri jajcih 0,16 prehranskih kalorij.

●●●

V severovzhodni Poljski, na področju gozdnega gospodarstva Suvalka, rastejo dve skupini orjaških macesnov. V skupini dvajsetih dreves, visokih 35 metrov, so debela debela od 229 do 257 cm. Druga skupina šteje okrog sto macesnov, katerih poprečni premer je 192,5 cm, najdebelejši pa ima kar 293 cm.

Zanimiva razmerja

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA 1981
prikazani kot deleži celote v odstotkih

1. Primerjava kazalnikov TOZD s kazalniki GG (celoto 100 predstavlja GG, daleže v odstotkih pa TOZD)

	TOZD Novo m.	TOZD Straža	TOZD Podturn	TOZD Črmošnj.	TOZD Črnomelj	TOK Novo m.	TOK Črnomelj	TOK Treb.	TOZD gradnje	TOZD vrtnar.	DSSS	Skupaj GG
1. CELOTNI PRIHODEK	12,3	13,0	14,9	8,9	8,3	12,8	8,9	4,8	8,5	3,2	4,4	100,0
2. Materialni stroški	10,6	8,6	7,5	6,2	5,9	21,6	15,0	6,1	11,8	4,0	2,7	100,0
3. Amortizacija	14,5	12,0	12,9	12,2	10,5	1,2	1,9	2,6	25,2	1,7	5,3	100,0
4. DOHODEK	13,5	16,3	20,2	10,8	9,9	6,9	4,8	3,9	5,5	2,7	5,5	100,0
5. Obveznosti iz dohodka	12,3	13,9	24,1	12,2	8,6	9,2	6,5	4,1	4,8	1,7	2,6	100,0
6. ČISTI DOHODEK	14,3	17,7	17,8	10,0	10,8	5,4	3,7	3,8	5,9	3,4	7,2	100,0
7. Za osebne dohodke	13,4	13,5	13,0	10,2	12,0	6,7	4,3	3,7	9,0	4,4	9,8	100,0
8. Za skl.skup.p.-pros.del	13,5	12,7	13,0	9,5	11,5	6,1	4,5	3,3	2,9	4,1	18,9	100,0
9. Za skl.sk.p.-stan.del	13,9	13,7	13,5	9,4	10,9	6,7	3,9	3,6	5,7	4,3	14,4	100,0
10. AKUMULACIJA	16,1	26,6	27,7	9,6	8,6	2,6	2,6	4,2	0,7	1,3	-	100,0
11. Za rezervni sklad	14,3	17,2	21,4	11,4	10,5	7,3	5,1	4,2	3,8	2,8	-	100,0
12. Za poslovni sklad	16,4	27,8	28,5	9,4	8,3	2,1	2,2	4,2	-	1,1	-	100,0

2. Primerjava kazalnikov od zap. točke 2 do 12 s celotnim prihodkom

	TOZD Novo m.	TOZD Straža	TOZD Podturn	TOZD Črmošnj.	TOZD Črnomelj	TOK Novo m.	TOK Črn.	TOK Trebneje	TOZD gradnje	TOZD vrtnarstvo	DSSS	Skupaj GG
1. CELOTNI PRIHODEK	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2. Materialni stroški	35,0	27,0	20,7	23,2	29,1	69,3	69,0	52,0	56,7	50,8	25,3	40,9
3. Amortizacija	2,8	2,2	2,1	3,2	3,0	0,2	0,5	1,3	7,0	1,3	2,9	2,4
4. DOHODEK	62,2	70,8	77,2	68,6	67,9	30,5	30,5	46,7	36,3	47,9	71,8	56,7
5. Obvezn. iz dohodka	21,9	23,5	35,5	29,9	22,6	15,8	16,0	18,8	12,3	11,6	13,5	21,9
6. ČISTI DOHODEK	40,3	47,3	41,7	38,7	45,3	14,7	14,5	27,9	24,0	36,3	58,3	34,8
7. Za osebne dohodke	22,1	21,1	17,8	23,3	29,4	10,7	9,8	15,6	21,5	27,9	46,4	20,4
8. Za skl.sk.p.-pr.d.	1,7	1,5	1,4	1,7	2,2	0,8	0,8	1,1	0,6	2,0	7,0	1,6
9. Za skl.sk.p.-stan.d.	1,7	1,6	1,4	1,6	2,0	0,8	0,6	1,1	1,0	2,0	4,9	1,5
10. AKUMULACIJA	14,8	23,1	21,1	12,1	11,7	2,4	3,3	10,1	0,9	4,4	-	11,3
11. Za rezervni sklad	1,6	1,8	1,9	1,7	1,7	0,7	0,8	1,2	0,9	1,2	-	1,3
12. Za poslovni sklad	13,2	21,3	19,2	10,4	10,0	1,7	2,5	8,9	-	3,2	-	10,0

3. Razporeditev dohodka po tozdih 1981

	TOZD Novo m.	TOZD Straža	TOZD Podturn	TOZD Črmoš.	TOZD Črnomelj	TOK Novo m.	TOK Črnomelj	TOK Treb.	TOZD Gradnje	TOZD Vrtnar.	DSSS	Skupaj GG
1. DOHODEK	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2. Obveznosti iz dohodka	35,2	33,2	46,1	43,5	33,3	51,9	52,6	40,3	33,8	24,2	18,8	38,7
3. ČISTI DOHODEK	(64,8)	(66,8)	(53,9)	(56,5)	(66,7)	(48,1)	(47,4)	(59,7)	(65,2)	(75,8)	(81,2)	(61,3)
3. Za osebne dohodke	35,5	29,8	23,1	34,0	43,3	35,1	32,0	33,4	59,4	58,2	64,7	35,9
4. Za skl.skup.p.-pr.d.	2,8	2,2	1,8	2,4	3,3	2,5	2,6	2,4	1,6	4,2	9,7	2,8
5. Za skl.skup.p.-stan.d.	2,7	2,2	1,7	2,3	2,9	2,5	2,1	2,4	2,7	4,1	6,8	2,6
(AKUMULACIJA)	(23,8)	(32,6)	(27,3)	(17,8)	(17,2)	(8,0)	(10,7)	(21,5)	(2,5)	(9,3)	(-)	(20,0)
6. Za rezervni sklad	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	-	2,4
7. Za poslovni sklad	21,3	30,1	24,8	15,3	14,7	5,5	8,2	19,0	-	6,8	-	17,6

4. Razporeditev čistega dohodka 1981

1. ČISTI DOHODEK	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2. Za osebne dohodke	54,8	44,6	42,8	60,2	65,0	73,0	67,6	56,1	89,8	76,8	79,6	58,6
3. Za sklade	45,2	55,4	57,2	39,8	35,0	27,0	32,4	43,9	10,2	23,2	20,4	41,4

Marina Smolič

Delavski svet na 14. sejo sredi aprila

Obrazložitev k dnevemu redu:

K 1. Točki:

Vsebina zapisnika zadnje seje centralnega delavskega sveta:

Delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto je na zadnji seji, ki je bila 3. marca ugotovil, da so delavski sveti temeljnih organizacij sprejeli zaključni račun za leto 1981. Odločili so se razdeliti del čistega dohodka na osebne dohodke v višini 26,53 odst. povprečnega mesečnega osebnega dohodka. Iz dohodka so izločili del sredstev in jih namenili za gradnjo izobraževalnega centra v Novem mestu in za ureditev učilnic v Postojni.

Sprejeli so tudi letni plan proizvodnje lesa in gozdnogojitvenih del. Leta 1982 načrtujejo povečati skupni prihodek in dohodek za 20 odstotkov, od tega 15 odstotkov na račun povečanja cen in 5 odstotkov na račun povečanega obsega dela. Osebne dohodke bodo v primerjavi z izplačanimi v lanskem letu povečali za 8 odstotkov, vrednost točke pa bodo povečali za 20 odstotkov. Za investicije so namenili nekaj nad 7 milijard starih din. Kupili bodo šest novih kamionov, štiri dvigala, tri prikolice, dvanajst traktorjev, opremo za odbiralnico peska v Soteski, buldožer grejder, kompresorje, osebne avtomobile in razno opremo.

Sprejeli so pravilnik o knjigovodstvu. Seznanili so se s potekom volitev ter sprejeli program dela delavskega sveta za leto 1982. Sklenili so tudi samoupravni sporazum o tehničnem sodelovanju s TAM Maribor o združevanju deviznih sredstev za uvoz motorjev oziroma delov za avtomobile.

Sprejeli so tudi načrt gozdnogospodarske enote Crnomelj.

Postavljena so bila naslednja delegatska vprašanja: smotrna uporaba osebnih vozil, sprotni odvoz lesa na TOK Novo mesto, problematika v zvezi s stanovanjskimi posojili.

Na vprašanja je odgovoril direktor:

— O uporabi službenih vozil in druge mehanizacije ter nepravilnostih je razpravljala ta delavski svet na pretekli seji pod točko disciplinski prekrški ter zadolžil temeljne organizacije, da o navedenem razpravljajo in ukrepajo. Analiza, katero so dolžne pripraviti službe, še ni izdelana.

— Letošnja ugodna zima je razlog za velik posek in spravilo lesa v obeh sektorjih lastništva,

Sklicujem 14. sejo delavskega sveta Gozdnega gospodarstva, ki bo 16. aprila 1982 ob 8. uri v sejni sobi GG Novo mesto, Gubčeva 15.

Za sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. pregled in potrditev zapisnika zadnje seje,
2. delegatska vprašanja,
3. ugotovitev ali so delavski sveti TO sprejeli predlog sprememb in dopolnitev pravilnika o materialnih nadomestilih,
4. razprava in sprejem poročila o ukrepih požarnega varstva,
5. ocena izvajanja samoupravnih sporazumov o združevanju deviz v letu 1982,
6. razprava in sklepanje o cenah storitev in uslug,
7. sklepanje o pritožbah v zvezi s stanovanjskim posojilom,
8. odgovori na delegatska vprašanja,
9. razno.

Na sejo vabim tudi učence, ki so na proizvodni praksi.

Predsednik:

ALOJZ KOVAČIČ, l. r.

zato je prišlo do zastojev pri odvozu lesa na celotnem območju. Sprejeti so ukrepi za čim hitrejši odvoz lesa.

— O stanovanjskih posojilih za delavce iz drugih republik bo s prizadetimi sklican poseben sestanek.

K 3. točki:

Seznanjeni smo, da so nekatere TOZD že sprejele spremembe pravilnika o materialnih nadomestilih, večina pa jih še ni sprejela. Ne glede na to vas seznanjamo z najvažnejšimi spremembami. Dnevnice se povečajo tako, da bo cela 510 din, polovična 278 din in znižana 193 din. Stroški prenočišča se povrnejo do 425 din, brez priloženega računa pa 173 din. Kilometrina za prevoz na delo z osebnimi avtomobili, kjer ni javnega prevoza, znaša 3,00 din po tkm. Kilometrina za osebne avtomobile znaša za makadam 8,31 din in za asfalt 6,61 din/km. Za prehrano gre 800 dinarjev mesečno. Nagrade učencem na proizvodnem delu znašajo za prvi letnik 3.430 din mesečno. Nagrade ob upokojitvi znašajo 11.153 din za 10 let, 22.306 din za 20 let in 33.459 din za 30 let v delovni organizaciji. Nagrade ob jubileju so: 6.415 za 10 let, 9.623 din za 20 let in 12.830 din za 30 let dela v delovni organizaciji. Regres za letni dopust znaša 3500 din. Spremembe začnejo veljati 26. 2. 1982.

K 4. točki:

Varstvo gozdov pred požari. V skladu z zakonom o varstvu pred požarom in določbami zakona o gozdovih, ki se nanašajo na varstvo gozdov,

imamo v delovni organizaciji Gozдно gospodarstvo Novo mesto pravilnik o varstvu pred požari, ki vsebuje razen splošnih določb tudi določbe, ki se nanašajo na preventivne ukrepe varstva pred požarom v gozdovih in nestavnih objektih (logarnice, predelovalni obrati itd.), organizacija varstva pred požarom ter izobraževanje delavcev za preventivno delovanje proti požarom kot tudi seznanjanje delavcev z organizacijo in načinom gašenja požarov ter gasilnimi aparati in drugimi pripomočki. Konkretnije so določbe iz pravilnika opredeljene v načrtu požarnega varstva gozdov, stavb in podobnih objektov. Tako lahko iz načrta vidimo, da je na našem območju 893 ha gozdov, kjer je požarna ogroženost I. stopnje, kar pomeni, da so gozdovi požarno zelo ogroženi, ker 1813 ha gozdov, kjer je požarna ogroženost nekoliko nižja, torej II. in III. stopnje.

Gozdovi so požarno najbolj ogroženi v sušnih obdobjih, to je med februarjem in aprilom ter v letnem in jesenskem času. V tem času je treba predvsem skrbeti za preventivne ukrepe pred požari, skrbeti za hitro organizacijo gašenja v primeru nastalih požarov, seznanjati operativni kader, delavce in kmete o strokovnem gašenju požarov in se povezovati s prosvetnimi delavci pri vzgoji šolske mladine. Zelo pomembno je tudi, da v času povečane nevarnosti namestimo in obnovimo opozorilne table, razstrosimo letake in tudi v sredstvih javnega obveščanja objavimo opozorila, ki bodo prebivalstvo seznanjala z nevarnostjo nastan-

ka gozdnega požara. Če pogledamo podatke za preteklih 5 let lahko vidimo, da na našem gozdnogospodarskem območju večjih požarov ni bilo, pač pa je bilo nekaj manjših. Zaskrbljujoče pa je to, da so med povzročitelji gozdnih požarov tudi naši delavci. Zato je treba v času povečane nevarnosti na to še posebej opozoriti naše delavce ter kmete in jim pri opravljanju del pri čiščenju, itd., dati konkretna navodila, tako da do takih slučajev ne bo več prihajalo. Organizirati je treba tudi izvidniško in obveščevalno službo, ki bo lahko pravočasno ugotavljala in obveščala o nevarnosti požarov oz. o mestu požara.

K 5. točki:

V letu 1982 mora gozдно gospodarstvo izvoziti za 3,5 milijarde hlodovine, če hoče uvoziti za 1,4 milijarde reprovromateriala in opreme. Del deviz mora po 69. členu ZDP združevati za potrebe federacije, DPS, intervencijo in rezerve. Ostanek deviz lahko združuje z drugimi OZD.

V lanskem letu je gozдно gospodarstvo združevalo devize z „Metal“ Vinkovci in „Savo“ Kranj.

V letošnjem letu namerava gozдно gospodarstvo Novo mesto združevati devize z naslednjimi OZD:

1 DO Sava Kranj. S to delovno organizacijo je za leto 1982 sklenjen SS o združevanju deviz po 68. členu ZDP za nabavo avtomobilskih pnevmatik. Gozдно gospodarstvo potrebuje v letošnjem letu za 300 milijonov avtomobilskih pnevmatik, zato mora v ta namen združiti devize v vrednosti 150 milijonov.

2 Kombinat Borovo. Z DO Borovo je že sklenjen SS o združevanju deviz za leto 1982 in sicer za vrednost 150 milijonov. Kombinat Borovo bo gozdnemu gospodarstvu v letošnjem letu zagotovil dobavo avtomobilskih pnevmatik v vrednosti 300 milijonov din.

3 DO Agrotehnika — ruda. V letošnjem letu planira GG združiti devize v vrednosti 320 milijonov din za nakup traktorskih pnevmatik, rezervnih delov za motorne žage, vitle.

4 DO TAM Maribor. Za nakup kamionov Magirus Deutz in TAM 170 planira gozдно gospodarstvo združitev deviz v vrednosti okrog 368 milijona din.

5 Zdravstveni center Novo mesto nujno potrebuje aparat, ki je vreden 300 milj. din. V ta

namen bo gozdno gospodarstvo prispevalo devize v vrednosti 30 milijonov din.

6 Z Metalom v Vinkovcih bo za nabavo treh hiab dvigal gozdno gospodarstvo združilo devize v vrednosti 230 milijonov din.

Z drugimi OZD namerava gozdno gospodarstvo v letu 1982 združiti devize v vrednosti 13.489.000 din. Od celotnega zneska odpade na zgoraj omenjeni OZD 12.489.000 din, tako da ostane še 100 milijonov din. Ta znesek namerava gozdno gospodarstvo združiti z OZD, od katere bo dobil rezervne dele.

Združevanje deviz pride v poštev samo v primeru pomanjkanja deviz v omenjenih organizacijah.

K 7. točki:

Na predlog odbora za stanovanjska vprašanja so delavski sveti temeljnih organizacij rešili prošnje za posojilo za gradnjo stanovanjskih hiš. Nekaterim delavcem pa posojila niso odobrili, ker že imajo primerno standardno stanovanje ali pa gradijo stanovanje v kraju, iz katerega se dnevno ne bi mogli voziti na delo. Nekateri od teh

delavcev z odločitvijo odbora in delavskega sveta ne strinjajo in vztrajajo, da se jim posojilo odobri. Rok za vlaganje pritožb še ni potekel, zato vas ne moremo seznaniti z vsemi imeni pritožnikov. Doslej smo prejeli le pritožbe Slavke Hlebec in Marije Zore iz TOZD Novo mesto in Franca Murna iz TOZD Podturn. Predstavniki občinskega sindikata so nas vprašali zakaj ne dobijo posojila delavci, ki gradijo stanovanja v BiH. Podrobno bomo o tem razpravljali na seji delavskega sveta.

F. MARKOVIČ

Uspešno delo delavskega sveta

Sedanji delavski svet je imel v dveh letih 14 sej, eno sejo povprečno na vsaka dva meseca. Udeležba je bila 74 odstotna. Na seji je bilo obravnavanih 108 točk dnevnega reda ali povprečno 8 točk na eno sejo. Razpravljali smo o naslednjih zadevah: uresničevanje dogovorjenih obveznosti, zaključni in periodični obračuni, normativi dela, organizacija gozdnega gospodarstva oz. njenih enot, nagrajevanje, izobraževanje in štipendijska politika, življenjske in delovne razmere delavcev v gozdarstvu, zaposlovanje in kadrovska problematika delavcev gozdnega gospodarstva.

cene lesa, storitev in uslug, letni in srednjeročni načrti, razvoj računalništva, osnutek zakona o gozdovih, delo v Brkinih, splošni ljudski odpor in družbena samozaščita, sovlaganja v mehanično delavnico Novolesa, inovacije v delovni organizaciji, sovlaganja v izobraževalnem centru (Postojna, gozdarska fakulteta), gozdnogospodarski načrti, maloprodaja lesa, kriteriji za delitev osebnih dohodkov in sklada skupne porabe, invalidnost in zaposlovanje invalidov, delo delegatov in delegacij v družbenopolitičnih skupnostih in SIS, varstvo pravic delavcev, nadaljnji razvoj GG, TOZD

Transport in gradnje ter Vrtarstvo in hortikulturo, hude nesreče v gozdu in ukrepe za preprečevanje, stanovanja za delavce, varčevanje z gorivom, priporočila občinske skupščine, izvoz in uvoz rezervnih delov, odkup gozdov, varstvo gozdov pred požari, združevanje deviz.

Na sejah je bilo postavljenih 23 delegatskih vprašanj, katerim so sledili ustrezni odgovori.

Ker smo obravnavali številne zadeve v zvezi z gospodarjenjem in razvojem GG ter urejanjem medsebojnih odnosov, so seje trajale povprečno pet ur.

FRANC MARKOVIČ

pomanjkljivosti. Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo v Ljubljani že dalj časa zbira podatke o izkoriščanju delovnega časa v slovenskem gozdarstvu. Po inštitutovem vzoru smo tudi mi analizirali delo naših tozdog.

V analizi je zajetih 393 delavcev ali 55 odstotkov zaposlenih pri gozdnem gospodarstvu. Ker obravnavamo le proizvodno delo, predstavlja to število 75 odstotkov proizvodnih delavcev.

Na priloženi tabeli je razvidno število in odstotek izgubljenih, možnih in dejansko izkoriščenih delovnih dni. Izgubljeni delovni dnevi so ugotovljeni po vzrokih izostankov. Ugotovljamo, da se nekateri izostanki ponavljajo v enakem razmerju iz leta v leto in tudi po tozdih se ne razlikujejo. To so izostanki zaradi državnih in republiških praznikov, letnih dopustov in še nekateri, ki pa predstavljajo majhen odstotek.

Številnejši izostanki so predvsem izostanki zaradi bolniških dopustov in izostanki zaradi vremenskih razmer. Največji delež v izostankih zaradi vremenskih razmer ima TOK Gozdarstvo Črnomelj in najmanjši TOZD Transport in gradnje. Na bolniški so bili največ delavci TOZD Gozdarstvo Podturn in TOZD Gozdarstvo Črnomelj. V številu možnih delovnih dni je to predstavljalo 13 odstotkov. Najmanjši odstotek (2 odstotka) izostankov zaradi bolniške so imeli delavci TOZD Transport in gradnje.

Na vremenske razmere vpliva v veliki meri višinska razlika in tudi mikroklima. Za zmanjševanje izgub delovnega časa zaradi

(Nadaljevanje na 34. str.)

Analiza neizkoriščenih delovnih dni v letu 1981

V zadnjem času, ko nas pestijo gospodarske težave, vse več slišimo o smotnem izkori-

ščanju delovnega časa, o učinkovitosti in o boljših delovnih rezultatih. Da pa ne bi stvari

preveč posploševali, moramo izdelati podrobne analize in ugotoviti kje je mogoče odpraviti

PREGLED NEIZKORIŠČENIH DELOVNIH DNI V LETU 1981

	TOZD Novo mesto		TOZD Straža		TOZD Podturn		TOZD Črmošnjice		TOZD Črnomelj		TOK Novo mesto		TOK Črnomelj		TOK Trebnje		TOZD Transport in gradnje		Skupaj	
	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%	dni	%
Število delavcev	60		64		71		50		64		18		18		12		36		393	
Državni in republiški prazniki	512	3	542	3	630	3	421	3	539	3	162	3	154	3	105	3	313	3	3373	3
Bolezni do 30 dni	997	6	886	5	1657	9	1073	8	1113	6	199	4	228	5	166	5	152	2	6471	6
Bolezni nad 30 dni	348	2	636	4	817	4	396	3	1133	7	2		241	5	30	1	15		3616	3
Letni dopusti	1235	8	1455	8	1669	9	1096	8	1402	8	410	8	396	8	233	8	720	7	8621	8
Vremenske ovire	1767	11	2519	14	3195	16	2689	20	3347	19	792	16	1076	22	517	16	874	9	16783	16
Izredni dopust do 7 dni	36		53	0,5	72		21		39		33	1	35	1	6		28	0,5	323	0,5
Seje in sestanki samouprave	113	1	141	1	209	1	33		132	1	39	1	30		11		37	0,5	745	1
Drugi plačani dnevi	27		67	0,5	49		19		47		130	3	70	1			81	1	490	0,5
Neplačani delovni dnevi	7		11		41		1		66		15						6		147	
Skupaj neizkoriščenih delovnih dni	5042	31	6310	36	8339	42	5749	42	7818	44	1788	36	2220	45	1073	33	2226	23	40565	38
Ostane izkoriščenih delovnih dni	11458	69	11290	64	11186	58	8001	58	9782	56	3162	64	2730	55	2227	67	7674	77	67510	62
Možno število delovnih dni	16500	100	17600	100	19525	100	13750	100	17600	100	4950	100	4950	100	3300	100	9900	100	108075	100
Odstotek izkoriščenih dni	69		64		58		58		56		64		55		67		77		62	

Nova organiziranost raziskovalne dejavnosti v gozdarstvu

V zboru uporabnikov en delegat GG Novo mesto

V okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije so bile ustanovljene posebne raziskovalne skupnosti po panogah ali grupah sličnih panog, ki imajo namen poživiti zanimanje za raziskovalno dejavnost v posameznih OZD, zlasti pa povečati možnost odločanja neposrednih proizvajalcev za raziskave, pomembne v posameznih vejah gospodarstva. Posebne raziskovalne skupnosti so bile ustanovljene s samoupravnimi sporazumi med uporabniki in izvajalci. Gozdarji združujejo svoje interese v raziskovalni dejavnosti z lesarji, papirničarji in grafiki v posebni raziskovalni skupnosti za gozdarstvo, lesarstvo, papirništvo in grafiko. Ker je to posebna raziskovalna skupnost, ustanovljena peta po vrsti, jo skrajšano imenujemo PoRS-5. Najvišji organ skupnosti je skupščina, sestavljena iz zбора uporabnikov (31 delegatskih mest) in zбора izvajalcev (14 delegatskih mest). V zboru uporabnikov so zastopana gozdna gospodarstva, lesna, celulozna, papirna in grafična industrija. GG Novo mesto delegira enega delegata. V zboru izvajalcev so razne raziskovalne inštitucije: IGLIS, Biotehniška fakulteta – VTOZD za gozdarstvo in lesarstvo ter Inštitut za celulozo in papir. Skupščina sprejema vse potrebne samoupravne akte, voli pripadajoča telesa, z usmerjanjem in sprejemanjem planov oblikuje raziskovalno politiko panoge, nadzira delo in išče povezave z drugimi panogami. Mehanizem samoupravnega odločanja poteka od proizvajalca preko konferenc delegacij do skupščine. Naša konferenca obsega delegacije vseh TOZD in TOK novomeškega GG, vendar je sestava konferenc do uskladitve statuta še začasna.

Skupnost sprejema raziskovalne programe na osnovi sledeče splošne usmeritve:

- okrepitev gospodarjenja z gozdovi (večji donosi, jačanje okoljetvornih funkcij gozda),
- tehnološki in ekonomski razvoj lesnogospodarskega po-

dročja (strukturna preobrazba proizvodnje, izvoza in uvoza izdelkov, surovine, tehnologije),

- razvoj tehnologije pridobivanja vlaknin in izdelave papirja (izboljšava kakovosti proizvodov, produktivnosti, reševanje ekoloških problemov),

- izboljšanje grafičnih izdelkov, produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti na tem področju,

- prilagajanje tehničnim, ekonomskim in socialnim spremembam, ki so posledica razvoja drugih dejavnosti.

Cilji raziskovalnega programa v gozdarstvu so v skrajšani obliki sledeči:

- spoznavanje naravnih gozdno regeneracijskih trendov,
- proučevanje vplivov različnih gojitvenih ukrepov,

- proučevanje novih delovnih sredstev in tehnologij,

- izpopolnjevanje metodologije gospodarskega načrtovanja.

V teh okvirjih že tečejo različne raziskovalne naloge. Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo je prevzel nalogo z naslovom „Raziskovanje lesnoproizvodnih in okoljetvornih zmogljivosti gozdnih rastišč ter raziskave krepitev gozdne in izven gozdne proizvodnje lesa“. Naloga je zelo široka in obsega sledeče teme:

- zakonitosti ekologije pri naravni obnovi gozda,

- preučevanje in oblikovanje primernih tehnologij za nova delovna sredstva z upoštevanjem gozda kot ekosistema,

- ugotavljanje in vrednotenje lastnosti gozdnih sadik ter iskanje načinov za racioanlno izboljšanje njene kakovosti,

- topolovi hibridi,

- bioekološko vrednotenje semenskih sestojev,

- hormonalna kontrola kvalitete jelovega semena.

Razen teh nalog potekajo raziskave tudi izven programa PoRS. Navajam le nekatere:

- valorizacija najbolj razširjenih gozdnih rastišč v Sloveniji,

- pedološka proučevanja,

- vzdrževanje trajnih raziskovalnih ploskev v Sloveniji,

- izbira racionalnih metod ugotavljanja lesne zaloge in prirastka,

- sušenje jelke,

- mehanska stabilnost gozdov,

- gozd in divjad,

- razen tega pa še proučevanja v semenarstvu, dresničarstvu, izkoriščanju gozdov, komunikacijskih sistemih, ekonomiki in organizaciji gozdarstva.

Navajam tudi nekaj raziskav iz skupnega programa Raziskovalne skupnosti Slovenije:

- raziskave gozdnih rastišč Slovenije in razvojnih procesov avtohtonih rastišč in živalskih vrst, ki predstavljajo naravno dediščino (študij zakonitosti v razvoju pragozda, mikroreliefne osnovne gozdne združbe slovenskega ozemlja),

- raziskave s področja varstva okolja in splošno koristnih funkcij gozdov (vpliv onesnaženega zraka na gozd, ekologija, determinacija in zatiranje gozdnih boleznih).

Finančni načrt za delovne PoRS-5 za nekatere skupne naloge z ostalimi PoRS, občinskimi raziskovalnimi skupnostmi ter za nadomestitev strokovni službi Raziskovalne skupnosti Slovenije predvideva za leta 1982–1985 skupaj 81,19 milijona din oziroma za leto 1981 19,1 milj. din. Prispevna stopnja za pokritje te vsote znaša za letošnje leto 0,1 odstotka dohodka temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

Zadnja seja skupščine PoRS-5 je bila 23. februarja 1982. Na njej je bil podan pregled dela v letu 1981 in plan za leto 1982 sprejetih pa je bilo tudi nekaj samoupravnih aktov. Razumljivo je, da je zaradi nove organiziranosti v pregledu dela za leto 1981 prevladoval organizacijski del (konstituiranje teles, sprejem aktov itd). Gotovo je važno najprej vzpostaviti učinkovito organizacijo in na tej podlagi začeti z delom. Pa vendar se je težko znebiti občutka, da bi se dalo z nekoliko manj časa in papirja doseči podoben učinek, več časa pa posvetiti bistvenim vprašanjem. Pripombe delegatov o težko razumljivem gradivu, o pozni dostavi in tudi o nekaterih bistvenih vprašanjih (problem ocenitve, v kolikšni je raziskava kvalitetno opravljena, konkretni predlogi za raziskave, ki so morda premalo upoštevani) nas navajajo k podobnim razmišljanjem. Upoštevati je seveda treba, da vsaka novost prinaša začetne težave, pa tudi večja zavzetost delegatov verjetno ne bi škodovala.

JANEZ BLAŽIČ, dipl. ing.

Je Husqvarna res slaba žaga?

Težave z žago znamke Husqvarna zaradi neupoštevanja tovarniških navodil. Z žago je treba pravilno ravnati.

Pogosto slišimo od delavcev, posebno od tistih, ki s sečnjo niso stalno zaposleni, da imajo težave z žago Husqvarna. Pritočujejo se, da se hitro pokvari.

Sam pa sem drugačnega mnenja. Žaga Husqvarna je izpopolnjena in v marsičem v skladu z zahtevami porabnika. Je tiha, skoraj brez vibracij in lepo oblikovana. Za napake, ki se pojavljajo, smo sami krivi. Pogosto se zgodi, da se delavec z žago manjše moči (Husqvarna 162) loteva debelejših debel ali pa dela z močnejšo žago v drobižu. Tovarna predpisuje za novo žago polurno utekanje. Vsaka nova žaga bi morala pol ure delati v prostem teku. Pri nas tega ne dela niti petina delavcev. Verjetno polovica delavcev, ki dobijo novo žago, niti ne pogleda priloženega navodila. Delavec ne ve, kakšno žago ima v rokah. Ne zaveda se, da lahka žaga ni močna.

Večina delavcev se izgovarja na visoke norme. Res je, da so norme visoke. Učinek žage Stihl 0,70 je večji, toda žaga je težja in delavec bi se hitreje utrudil in težje izpolnil normo.

Močno žago potrebujemo pri podžaganju, a na podžaganje ali prežaganje odpade le tretjina dela. Vsa ostala dela zmore tudi vsaka lahka žaga.

Žago moramo imeti dobro nabrušeno in se zavedati, da lahke žage ne smemo preobremenjevati. Z njo bomo pri podžaganju izgubili nekaj časa, vendar bomo ta čas lahko polovili pri drugih delih. Po končanem delu se bomo domov vračali zadovoljni, ker ne bomo čutili prevelike utrujenosti.

Lahka žaga doseže veliko moč z večjim številom obratov. Če jo preobremenjujemo, zmanjšamo število obratov, žaga pa se segreje.

Pri vseh žagah je pomembno, da stalno skrbimo za čistočo rež na zaganjalni napravi, ki omogočajo pretok svežega zraka. Prav tako moramo zaradi hlajenja redno čistiti rebra na valju.

Opazoval sem delavca, ki je z žago Husqvarna 162, z nenabrušeno verigo, podžagoval približno 70 centimetrov debelo bukovo deblo. Ker je žago

(Nadaljevanje s 33. str.)

vremenskih razmer, n.pr. ko je sneg, bi se morale tozdi bolj povezati. Z načrti bi morali predvideti delo, ki bi ga lahko opravljali pozimi s premeščanjem delavcev med tozdi. Tako bi lahko povečali izkoristek delovnega časa.

JOŽE LUKŠIČ

močno pritiskal, ji je zmanjšal število obratov na polovico in žaga mu je odpovedala.

Napačno delajo tudi delavci, ki hočejo za vsako ceno sprostiti žago pri stiskanju letve. Zaradi tega se potrgajo blažilci tresljev.

Oglejte si tabelo, ki jo tovarna Husqvarna prilaga svojim navodilom. Če bi se ravnali po

njej, bi kmalu ugotovili, da je žaga Husqvarna prav dobra.

Če delavec naredi, kolikor zmore poprečno težka žaga, je lahko zadovoljen.

Sekač mora delati dvaintrideset let in le kdor bo razumno ravnal s svojimi močmi in z orodjem, bo ta napor zmogel.

IVAN TURK

Izbira žage Husqvarna za posamezno delo

Vrsta dela	Model žage				
	444	162	480	285	2100
Podiranje					
debla tanjša od 30 cm	5	4	3	1	1
premer 30-70 cm	3	5	5	4	4
premer 70-120 cm	1	4	5	5	5
premer 120-170 cm	1	1	1	4	5
Prežagovanje					
premer do 30 cm	5	5	4	1	1
premer 30-60 cm	3	5	5	5	4
premer 60-110 cm	1	4	5	5	5
premer 110 - 135 cm	1	1	1	4	5
kleščanje vej drobnih dreves	5	5	4	1	1
debelih dreves	5	5	5	5	5

Številke od 1 do 5 pomenijo:

5 - odlično (zelo primerno)

4 - primerno

3 - manj primerno

1 - neprimerno

Z NAFTA BO TEŽKO

Slovenija bo letos z odlokom izvršnega sveta (republike in pokrajini tudi letos niso mogle uskladiti svojih potreb po energiji) dobila milijon in 899 tisoč ton naftnih derivatov, kar je enajst tisoč ton manj, kot je predvidela v svoji energetski bilanci. Lani smo porabili milijon in 888 tisoč ton naftnih derivatov, kar pa ni bilo dovolj, saj je bila dobava industriji in gospodinjstvom stalno motena. Kot torej kaže, tudi letos ne bo bolje.

V Nemčiji se vprašujejo: ali bo propadanju jelke sledilo propadanje smreke? V zadnjem času opažajo na smreki poleg že običajnih škod, povzročenih po škodljivcih in boleznih, tudi nove znake oboletosti. Na smrekah starejših od petdesetih let so opazili povijanje vej, redčenje krošenj in sušenje vrhov. Prizadevajo si odkriti prave vzroke teh pojavov, ki spominjajo na že znani pojav propadanja jelke.

●●●

Boingovo potniško letalo 707 porabi 230 litrov goriva na minuto.

Občni zbor sindikalnih podružnic

TOZD Gozdarstvo Novo mesto: „Za boljše gospodarjenje odpraviti napake, ki smo jih delali doslej“

Minilo je dveletno obdobje delovanja izvršnih odborov sindikalnih podružnic v tozdih. Po rokovniku občinskega sindikalnega sveta bodo občni zbori končani do konca februarja. Dosedanji izvršni odbori ocenjujejo svoje delo in oblikujejo smernice za bodoče delo.

Na TOZD Gozdarstvo Novo mesto smo že imeli občni zbor, po končanem zboru pa še temeljno kandidacijsko konferenco tako, da smo hkrati „ubili dve muhi na mah“.

Nekaj bistvenih ugotovitev iz poročila predsednika IO SP.

Več moramo storiti za uveljavljanje zakona o združenem delu, pri nekaterih članih je premalo zavesti (zavračajo funkcije ali pa jih prevzamejo, pa malo ali nič ne delajo), delavci veliko razpravljajo o OD, manj pa o prizadevanjih za boljše gospodarjenje, delovna disciplina ni vzorna in jo bo potrebno bistveno izboljšati, alkoholizem je pogosto vzrok majhnim učinkom in skaljenim medsebojnim odnosom.

Poročilo vodje tozda je bilo razumljivo. Zvedeli smo, kaj nas čaka v tekočem letu. Znatno povečan proizvodni načrt, vsestranska stabilizacijska naravnost in sploh veliko truda, da bomo lahko obdržali sedanjo življenjsko raven ali jo nekoliko izboljšali.

V razpravi sta bila podana dva zanimiva predloga, o kate-

rih bi se bilo dobro pogovoriti tudi na drugih tozdih.

Železniško transportno podjetje in tovarna zdravil „Krka“ pošiljata starejše delavce, zlasti tiste, ki jih muči revma ali išias, v toplice na stroške delovne organizacije ali pa plača delavec sam minimalni prispevek.

Dodatek na leta službe je v naši delovni organizaciji največ 12 odstotkov za nad trideset let delovne dobe, medtem ko je ta dodatek pri Novolesu 20 odstotkov, kar je bistveno več in znatno vpliva na odmero pokojnine. Oba predloga so v celoti podprli, zlasti še ker prizadevata veliko delavcev. Podatki o številu deževnih dni oziroma ur v letu 1981, ki so bili navedeni za posameznega delavca, so bili zastrašujoči. Vprašali smo se tudi, od kod deževne ure cestarjem, ko so prav v dežju na cesti najbolj potrebni.

Izvoljen je bil nov izvršni odbor, ki je znatno pomlajen. Sestal se je takoj po končanem zboru in za predsednika izvolil revirnega gozdarja Ivana Kotarja, kateremu želim pri delu kar največ uspeha.

FRANC POVŠE

DOLENJSKI GOZDAR

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

Traktorji marsikje nadomeščajo konje. Marjan Gnidovec odpenja hlodovino, ki jo je privlekel iz oddelka 16d revirja Soteska.

Gozdna cesta Črno lice - Krči

Redna sečnja v Pendirjevki nam zastaja. Stara žičnica je iztrošena, tako da brez večjega generalnega popravila ni uporabna. Brez žičnic pa se v tem predelu sečnja lesa ne izplača. Cena spravila drugih ponudnikov (GG Tolmin) ni bila sprejemljiva.

Uvideli smo, da je za spravilo lesa v teh in podobnih predelih potrebna nova, sodobna žičnica. Že dalj časa teče postopek za uvoz žičnega žerjava URUS - M 550, nosilnosti 2500 kg, s pravilno razdaljo 500 - 600 m in s kapaciteto 50 - 80 m³ na dan. Žični žerjav bo montiran na kamionu TAM 170, tako da bo premik možen v najkrajšem času. Upravljal ga bo tričlanska ekipa. Spravilo bo možno navzgor ali navzdol. Za normalno obratovanje je potrebna cesta s skladiščem, na katero se les vlači in z nje odvaž.

Najbolj pereče spravilo lesa v Pendirjevki je v oddelkih 23b, 24b, 24d in 25d. V spodnjih delih navede-

nih oddelkov je spravilo s konji še možno (deloma ročno spravilo - proženje), gornji deli pa so prestrmi in razdalje velike. Spodnji del je pretežno izkoriščen. Od tod smo spravljali les na rampo in na cesto v Pendirjevki. Nadaljevanje sečnje in spravila v navedenih oddelkih zaradi konfiguracije terena in pravilne razdalje nad 1200 m z žičnico, ki jo imamo, ni na obstoječo cesto več možno. Petdeset in več odstotna strmina nam onemogoča tudi spravilo prostorninskega lesa.

Od 13.300 m³ predpisanega etata za enoto Pendirjevka (desetletje 1973-1984) smo posekali 4.200 m³. Lesna zaloga znaša v uvodnoma navedenih oddelkih povprečno 400 m³/ha. Sestoji so stari 150 - 200 let. Staro drevje propada. Rdeča gniloba in naravne poškodbe (snegolomi, vetrolomi, žledolomi) uničijo veliko lesa, ki ga ne moremo izkoristiti. Sestojte moramo obnoviti. Najprimernejša bi bila naravna ob-

Tozd gozdarstvo Novo mesto gradi cesto Črno lice - Krči v lastni režiji. Ob vodji TOZD ing. Vladu Pavcu stoji Stanko Zagorc z vrtalnim strojem. (Foto Mirko Bajt).

Zareza v strmo pobočje nad Pendirjevko. Levo nasad smreke pri Črnem licu, desno stara bukovina (Foto Mirko Bajt).

nova, kar pa nam v celoti verjetno ne bo uspelo. Prestari sestoji se naravno slabo pomlajujejo (primer Ravne gore). Tudi na presvetljenih mestih se bukev in plemeniti listavci prešibko pomlajujejo. Na posameznih delih je debelo drevje že sedaj redko, podmladka pa vseeno ni. Poskusili bomo s sečnjami v pasovih in pomlajevanjem od strani. Prvi del je dokaj dobro pomlajen. Posamezne praznine bodo spopolnili s smreko, macesnom in javorjem. Na plitvih tleh bi bili čisti smrekovi sestoji precej nestabilni. Težiti moramo k mešanim sestojem s čim večjim deležem bukve in plemenitih listavcev. Zgornjega roba sestojev v širini 50 - 100 m zaenkrat ne bomo sekali, razen posameznih poškodovanih dreves.

Kot sem že omenil, sta za izkoriščanje lesa iz tega predela nujno potrebna ustrezen žični žerjav in cesta. V tem ureditvenem obdobju je predvidena

gradnja ceste Črno lice - Krči. Letos je bomo zgradili dva kilometra. Zaradi velike prečne strmine gradimo cesto tako, da širimo obstoječo Cigansko pot.

Nekaj romantike te pokrajine bo izginilo. Ostal bo samo spomin na slikovito Cigansko pot, ki se je vila nad strminami Pendirjevke in te pripeljala na obširne hrvaške košenice na Krčih.

M. BAJT

Pa še tole:

To se lahko zgodi samo v Beli krajini.

Na vprašanje odgovornemu gozdarju, kje so letošnjo zimo nasekali novoletne jelke, je ta kot iz topa odgovoril: „Iz priprave tal za pozgodovanje“!

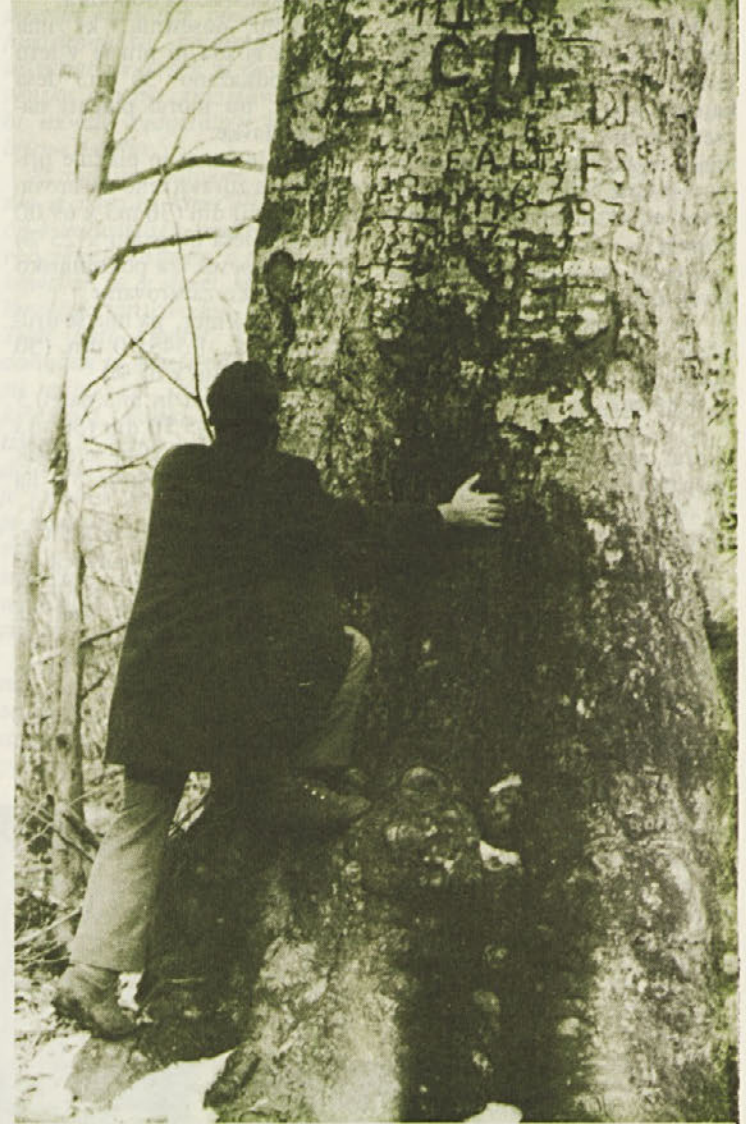

Stara, debela drevesa so v naših gozdovih že prava redkost. Da bi še zadnja čim dlje obdržali kot prirodne znamenitosti, je s posebnim predpisom prepovedano sekati drevesa, ki imajo več kot 110 cm premera. Toda prepovedano je tudi tisto počasnejše uničevanje, ki ga povzročajo tisti, ki v

častitljiva večstoletna drevesa vrezujejo svoja imena. Na fotografiji, ki prikazuje debelo buke iz Radulje nedaleč od Štrauberha, vidimo kako zelo so se morali potruditi tisti, ki so hoteli na deblu pustiti svojo dlako. (Foto Mirko Bajt)

Revimi gozdar Tone Stariha ob častitljivi debeluški.

Avtor posnetkov ugotavlja, da so bili podpisovalci presneto spretni.

Težave z gostinci

Na naših strokovnih in sindikalnih izletih smo med potjo doživeli že marsikaj.

Pogosto se zatakne pri postrežbi. Za prenekateri gostinski obrat je težavno, če se nenadoma pojavi avtobus, poln lačnih in žejnih potnikov.

Gostinci se ponavadi ne znajdejo, gostje pa so neučakani; vsi bi radi naenkrat prišli na vrsto. Tudi na zadnjem tridnevem sindikalnem izletu, ki ga je imel TOZD Gozdarstvo Podturn po Srbiji, ni bilo drugače. Naj povem dva primera.

Po ogledu spomenika na Avali smo vsi pohiteli v tamkajšnjo restavracijo. Bila je ravno prava ura za dopoldansko kavico. Čas je bil skopo odmerjen, natararji pa so se bolj počasi obračali. Pri našem omizju smo postali malce nestrpni, ker nas ni nihče opazil. Pa dvignem roko in zakličem proti točilni mizi: „Halo, halo, molim“. Na svoje presenečenje zaslišim iz tistega konca nazaj: „Ovde Avala, ovde Avala!“ Kot, da bi kdo odgovarjal na telefonski klic. Kar verjeti nisem mogel, pa

zakličem še enkrat. Spet isti odgovor. Ni bilo dvoma, da je veljal meni. Postalo mi je nerodno, odnehal sem in s kavo seveda ni bilo nič.

Vsi srečni, da bo kmalu naporne vožnje konec, smo se na poti domov vsuli v restavracijo na Čatežu. Presenetilo nas je čisto stranišče in urejen prostir. „Ja, ja, pri nas je vse drugače,“ so dejali nekateri. Večina je zasedla omizja v gostišču, trije pa smo sedli zunaj. Gostov ni bilo veliko in natararica je že pripravljala stole. Toda s tem si je dala predolgo opraviti, zato je eden naših dvignil roko, češ: „Tukaj smo“. Tedaj pa zaslišimo jezni glas: „Ti kar mahaj, saj te vidim!“

Mirno je nadaljevala s pospravljanjem. Med tem smo skozi okno opazovali naše tovariše, ki so se že mastili z naročenimi dobrotami. Potem ko so bila vsa omizja urejena in ko je postregla goste, ki so prišli precej za nami, se je težko pričakovana natararica pojavila pri naši mizi. Kdo bi bil pri tem tiho? Tudi mi nismo bili.

Naj povem le to, da za kazen potem sploh nismo bili postreženi. Pa tudi pritožne knjige, ki smo jo zahtevali, nismo dobili. O pač, na razpolago bi nam bila drugi dan dopoldne v pisarni.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Davek od gozda

Skupščina občine Novo mesto je dala v javno razpravo odlok o spremembah odloka o davkih občanov.

Odlok je usklajen z dogovorom o davčni politiki v SR Sloveniji. Občine so se dogovorile, katere davke in takse bodo predpisovale, in določile so najnižjo in najvišjo davčno stopnjo. Občina Novo mesto predlaga v odloku najnižjo davčno stopnjo.

Gozdni posestniki plačujejo davek od gozda za odkazani les in od katastrskega dohodka. Glede na davčne obveznosti razdelimo gozdne posestnike v tri skupine.

— V prvi skupini so kmetje gozdni posestniki, ki plačujejo prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov. Ti naj bi v letu 1982 plačevali davek samo od odkazanega lesa po stopnji 25 odstotkov. Za osnovo velja cena lesa na panju, ki znaša v letu 1982 za iglavce 69,00 din, za bukovino 33,00 din in za hrast 92,00 din (za m³).

— V drugi skupini so kmetje gozdni posestniki, ki imajo še druge vire dohodkov (iz delovnega razmerja, upokojenci, obrtniki itd.). Ti plačujejo davek od odkazanega lesa po stopnji 65 odstotkov od cene lesa na panju.

— V tretji skupini so gozdni posestniki nekmetje, ki imajo več kot 0,5 ha gozda. Ti bodo plačevali davke od odkazanega

lesa po stopnji 65 odstotkov od cene lesa na panju in še davek od posesti gozdnih zemljišč v višini katastrskega dohodka.

Gozdni posestnik, ki ima 3,00 ha gozda in mu je v letu 1982 odkazano 30 m³ lesa iglavcev, bo moral plačati naslednje davke:

— če je kmet in plačuje prispevek za zdravstveno zavarovanje, 517,50 din (30 m³ x 69,00 din cena lesa na panju x 25 %) in še prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

— če je kmet, pa ima še druge dohodke, 1.345,50 din. (30 m³ x 69,00 din x 65 %)

— če ni kmet in ima nad 0,5 ha gozda, 2.245,50 din (30 m³ x 69,00 din x 65 % in še davek od posesti, ki znaša za 3,0 ha gozda 900,00 din).

Gozdni posestniki iz KS Gaberje so mnenja, da je davek od gozda previsok. Toda zmotili so se, ker so v obračunu vzeli za osnovo prodajno ceno lesa in ne ceno lesa na panju. Da bi se lažje razumeli, podajam primer obračuna cene lesa in obveznosti do družbe za en m³ tehničnega lesa iglavcev in en m³ tehničnega lesa bukve, ki ga poseka gozdni posestnik n. pr. na Gorjancih.

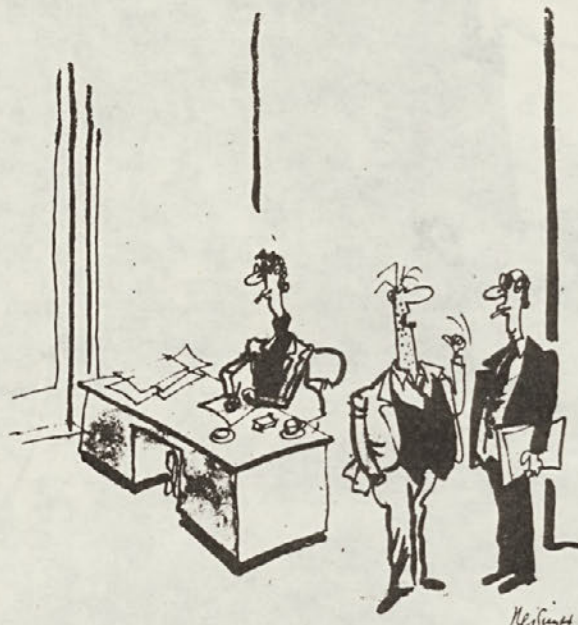
Poprečna prodajna cena, ki jo je doseglo Gozdno gospodarstvo Novo mesto, znaša za tehnični les iglavcev 2.900,00 din, za teh. les bukve 2.120,00 din. Biološka amortizacija (16 %)

znaša 464,00 din, za teh. les bukve 339,20 din, stroški gospodarjenja znašajo 406,00 din, za teh. les bukve 296,80 din. Gozdni posestnik dobi za les, če ga dostavi na skladišče, 2.030,00 din, za teh. les bukve 1.484,00 din. Od tega je treba odšteti poprečne stroške poseka, spravila in prevoza lesa, ki znašajo 960,00 din, za teh. les bukve pa 860,00 din. Kmetu ostane renta 1.170,00 din, za teh. les bukve 624,00 din.

Od tega je treba odšteti še občinske davščine, ki znašajo po prejšnjem izračunu za kmeta 17,20 din/m³, za kmeta delavca 44,40 din/m³ in za nekmeta 74,60 din/m³.

Po novem zakonu o gozdovih bodo le-ti spet razvrščeni po vrednostnih razredih. Ti razredi bodo služili za obračun biološke amortizacije in ne za obračun občinskih davkov.

FRANC MARKOVIČ

»Rad bi videl, da bi bilo vse po zakonu. Čimprej je treba objaviti razpis za delovno mesto, na katerem smo zaposlili tvojega nečaka.«

DELO

HUMOR

Kdo je kriv?

Na sindikalnem izletu v San Marino smo pri postanku v Ravenni pogrešali tovariša. Ob določeni uri za odhod ga ni bilo na zbornem mestu. Na nesrečo je imel tudi vse osebne dokumente v skunjiču, obešenem v avtobusu. Dobri dve uri smo pošiljali izvidnice po mestu in oprezali za njim na bližnjih vogalih. Potem se je naenkrat ustavil pri našem avtobusu policijski avtomobil in izgubljenca odložil.

Nekateri so imeli zanj pripravljenih precej „lepih“ besed in dobro bi mu jih napeli zaradi izgubljenega časa. Pa je vse presenetil in razložil z izjavo o prebivalcih tistega mesta. Že ko je lezel iz avtomobila je namreč zarobantil: „J... taki narod, koji te uopšte ne razumije!“

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

V Črmošnjicah so gojitvene delavke zaposlili tudi pozimi. Kadar ni bilo mogoče v gozdu, pa pri vzdrževanju cest. Revimi gozdar Tessari, ki sem ga z njimi srečal v drvodelniku, se je s skupino žena kar pohvalil. Pravi da ne naredijo nič manj kot cestarji. (Foto: J. P.)

Šale o petdesetletnikih

Zdi se mi, da je v letu 1981 neverjetno veliko oseb praznovalo petdesetletnico rojstva. Morda pa le zaradi tega, ker sem se tudi sam srečal z Abrahamom in se torej gibljem v istem krogu. Prisluhnil sem mnogim pogovorom in šalam. Največ besed je bilo seveda v zvezi z zdravjem. Nekaj sem jih spravil na papir.

*

„Zadnje čase me tako čudno tišči pri srcu, da sploh ne morem ležati na levi strani. Še ženo sem moral v postelji prestaviti na drugo stran.“

„Ni kaj, si pa še dečko! Vidiš, mene tudi tišči pri srcu, pa mi to kar prav pride za izgovor, da lahko ženi celo noč kažem hrbet.“

*

„Ne vem, kaj je z menoj. Hrbtenica me boli, noge prav tako, slabo vidim!“

„Daj no daj, kaj pa še pričakuješ? Ali ne poznaš modrega reka: če petdesetletnika zjutraj v postelji prav nič ne boli, je lahko samo mrtev.“

*

„To ti je pokora, pri stari mami spati!“

„Kaj spati! Bedeti, bedeti!“

*

„Ti, menda si zadnjič na seminarju doživel ljubezen na prvi pogled z neko prekrasno mladenko? Pa je bilo potem kaj?“

„Molči, molči, kje pa! Oba sva se še enkrat malo natančneje pogledala.“

SLAVKO KLANČIČAR
dipl. ing.

Polje kdo bo tebe...

Po dolgih letih industrializacije postaja vse bolj očitno, da smo od nje pričakovali preveč. Malce pozno nas je prešinilo spoznanje, da stroji ne delajo kruha ali pečenih pišk. Naša vsakdanja hrana raste le iz zemlje, če domača ni obdelana, pa iz tuje. Razlika je le v tem, da moramo na tujem zraslo hrano plačati z devizami, na nekdanj skrbno obdelanih njivah pa se širijo steljniki.

Ne mislimo, da bi sedaj morali objokavati nekdanjo kmečko idilo, niti da bi morali glasno obsojati kmetijsko politiko zadnjih desetletij, saj nam eno in drugo ne bo pomagalo. Skrajni čas pa je, da pričnemo razmišljati o tem, kako se bomo čim prej lotili tega problema, ki ne pomeni samo reševanje vprašanj vsakdanje prehrane, ampak je, gledano širše, tudi pogoj za naš sistem splošne ljudske obrambe in končno tudi narodne neodvisnosti. Gledano z objektivnega gospodarskega vidika so pridelovalne zmogljivi-

vosti jugoslovanskih kmetijskih površin sposobne prehranjevati jugoslovansko prebivalstvo in ustvarjati presežek za izvoz, slovenske agrarne zmogljivosti pa bi morale zadostovati vsaj za lastno oskrbo.

S stalnim odlivom delovne sile iz izrazito kmečkih področij v industrijska središča je vse več zemlje ostajalo v pušči, na kmetijah pa le starci, ki sodobni kmetijski proizvodnji niso kos. Tudi tisti kmetje, ki jim je dohodek iz kmetijskih dejavnosti edini vir dohodka, kljub kmetijski tehniki, razen redkih izjem, le težko opravljajo svoje delo dovolj gospodarno. Za to je vzrokov več, eden glavnih pa je razdrobljenost kmetijskih površin, ki onemogoča dovolj smotro uporabo kmetijske mehanizacije in zadostno izkoriščanje zemljiških zmogljivosti.

Če pomislimo, da je v Sloveniji kar 85 odstotkov zemlje v zasebnih rokah, da je ta razdrobljena in slabo izkoriščena, potem nam je lahko takoj

jasno, da imamo še velike rezerve, ki jih sedaj, v težki gospodarski situaciji, nujno potrebujemo.

Franc Šetinc je v nekem intervjuju dejal, da je neobdelana zemlja luksuz, ki ga mora nekdo plačati. Po predogu o novi kmetijski davčni politiki naj bi ta luksuz plačevali lastniki sami, kajti zemlja je za to, da se obdeluje, ne pa, da leži v pušči.

Novi davki naj bi še bolj spodbujali tiste kmete, ki se ukvarjajo samo s kmetijstvom, k boljšemu gospodarjenju in večjim pridelkom, tiste, ki zemlje ne obdelujejo, pa naj bi usmerjali k temu, da bi jo dali v najem ali jo kako drugače smotro izkoristili. V naprednih kmetijskih okoljih so se kmetijci že pričeli odločati za komasacijo, se pravi za združevanje raztresenih obdelovalnih površin v večje in bolj gospodarne enote, ko pa bodo uveljavljene nove davčne obveznosti, bo za ta proces še en razlog več.

Kmetje se, kot vedno, novih davčnih predpisov boje in jih sprejemajo z nezaupanjem, predvsem zato, ker o njih še niso bili dovolj obveščeni. Boje se novih obremenitev, ker pa bo predlog še nekaj časa v javni razpravi, bo dovolj priložnosti, da bodo spoznali, kot pravi predlagatelj, da novi davčni sistem le izenačuje pravice in obveznosti delavca v industriji in delavca v kmetijstvu.

N. S.

Takih gabrov je v gozdovih vse manj. So ostanek starega načina gospodarjenja z gozdovi.

Gozd opazuj in spoznavaj s fotokamero in ne z uničevanjem rastja in vznemirjanjem živali

DOLENJSKI GOZDAR

Ne pozabimo: brez dobrega obveščanja ni uspešnega samoupravljanja!

Teden dni v Čičariji

Naši delavci napravijo stopetdeset metrov drv na dan.

Na rednem mesečnem sestanku, na dan obračuna OD za delavce, zvemo med drugim, da bo treba iti v Čičarijo. Najprej vzamemo to novico skoraj kot šalo. Vsak izmed nas si po tihem misli – mogoče pa meni ne bo treba iti. Ko pa pride na sestanek še Jože Lukšič in začneta s Turkom šteti dni, ki naj bi jih vsak odslužil, se zres-

Najprej si je treba utrditi pot. Na delu Mato Dražetić delavec tozda iz Crmošnjic. (Foto F. Čibej).

nimo in ugotovimo, da gre za res. Sklenjeno je bilo, da bo vodil delo od 1. do 15. februarja 1982 Jože Kastelic, od 15. do konca meseca pa Dušan Iskra. Stane Pirc, Franc Štravs, Stane Godec in jaz se bomo en teden menjali kot njihovi pomočniki. Sledilo je kratko usklajevanje glede dela v revirjih ter nekaj osebnih želja in sestanek je bil končan.

„Ti pojdeš do Kozine z avtobusom, tam te bo počakal Kastelic s ‚fičotom,‘ mi je dejal Lukšič, ko smo se razhajali vsak na svoje delo.

Tako je tudi bilo. Četrtega februarja dopoldne me je v Kozini čakal Jože. Tu sva v motelu na hitro pomalicala, nato pa krenila proti Ilirski Bistrici, skozi Hrpelje, Tublje, Materijo, Markovščino, Gradišče in Obrov proti Podgradu. „Tu smo!“ pravi Jože, zavije na

levo stran ceste ter ustavi pred gostilno Cek. Tu bomo prenočevali v lepi sobi ob zelo prometni cesti, s pogledom proti Čičariji.

Ko se preoblečeva za teren, se odpraviva čez Obrov v Golac in v njegove bližnje zaselke.

Čičarija je še danes pojem nerazvitosti. Te vasice dovolj nazorno kažejo podoba naglega propadanja. Redki prebivalci, večina stari ljudje, še skušajo zajeziti propad z obnovo in popravilom hiš, vendar mislim, da so postavljeni pred neizbežno dejstvo. Borna, plitka zemlja, ki obdaja te vasice, ne more dati dovolj pridelkov. Malodonosni gozdovi, ki jih sicer po površini ni malo, pa tudi ne.

Pravijo, da so Čiči ali Čiribirici potomci romanskega porekla, sorodni Aromunom, oz. Cincarjem. Prebivalci govore mešanico hrvaškega, slovenskega in italijanskega jezika. Npr.: „Ma smo kantali, kao bi nas bilo venti“ (Peli smo, kot bi nas bilo dvajset). Seveda velja to le za stare ljudi v najbolj odročnih krajih. Teh krajev bi tudi mi ne spoznali, če jih ne bi prizadela naravna ujma, ko jim je novembra 1980 žled skoraj uničil večji del gozdov. Zdi se mi, kot da je med temi ostarelimi prebivalci in uničenimi gozdovi neka simbolična povezava.

Ko stopava z Jožetom navkreber do naših delavcev, je že prvi vtis grozen. Večinoma panjevski sestoji so strahotno uničeni. Številne skladovnice izdelanih drv pričajo, da je posekana glavna lesna masa, saj so kot po pravilu polomljeni skoraj vsi nosilci sestoja, ki bi sicer v zrelosti, čeprav panjevci, lahko dali dober les. Mnogo, mnogo prerodka so ostala drevesa, ki so nepoškodovana, zato delavci puščajo tudi štelje, ki imajo vsaj dve ali tri dobre veje. Toda to le zato, da ne bi bilo vse skupaj videti kot golosek.

Joso Davidović (tozd Črmošnjice) pri zlaganju drv (Foto F. Čibej).

Iz tozda v Podturnu sta na delu v Brkinih Ilija Sivanjić in Slobodan Rajlić. (Foto F. Čibej).

„Danes dela štiriindvajset sekačev“, pravi Jože, ko hodiva od skupine do skupine. Vseh delavcev ne poznam, saj so iz drugih tozdov: iz Podturna, Črmošnjic in Črnoljca. Tu so fantje izpod Kozare, pa iz Meline in Zubovičev. Domačini – Slovenci so le trije, ki stanujejo v Podgradu v večji stavbi, v kateri so tudi delavci gozdnega gospodarstva Bled, ki so tudi tukaj zato, da bi zmanjšali gospodarsko škodo. Sicer pa pomeni to delo izgubo za vsako GG, ki je poslalo sem svoje delavce.

Naši delavci imajo svojo kuhinjo, v kateri mlada kuharica

Kalanje drv (Brkini). (Foto F. Čibej)

Andja pripravi dnevno dva obroka; zjutraj le čaj ter maslo ali marmelado, zvečer ob šestih pa izdatno večerjo. Na delo vzamejo delavci s seboj slanino in konzerve.

Z delom in bivališčem so zadovoljni, le od časa do časa jih prime domotožje in sprašujejo, koliko časa bodo še tam in koliko drv bo treba še napraviti. Sicer pa so zelo pridni, saj napravijo poprečno 150 prm na dan.

Ko sem se vračal z delovišča, sem naletel ob vznožju pobočja domačina iz Galca, 62-letnega upokojenca Franca Juriševića, ki je z ženo pospravljaj polomljeno drevje. Ko sem ga vprašal, kaj jim pomeni nova cesta v te gozdove, je odgovoril, da jim bo mnogo koristila, saj bodo v bodoče do svojih „particel“ prišli s traktorjem. „Prej je bio tuod deserto (puščava).“

Revirni vodja Franc Žnebelj pravi, da imajo pri gospodarjenju s temi gozdovi še posebne težave, saj za okrog osemdeset lastnikov in solastnikov nimajo podatkov o bivališču, njihovi deleži pa gredo celo v tisočinke.

V množici omenjenih težav, še ena več!

FRANC ČIBEJ

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilno izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. – Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.